

Grosuplje (centrala)
 sP 908
 KLASJE
 1999
 352(497.4 Ivančna Gorica

 119990184,7

KNJIŽNICA GROSUPLJE

KNJIŽNICA GROSUPLJE
 Adamičeva 15

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica

Številka 7

letnik 5

avgust 1999

S T U D I O
MARKELJ
 FOTO · VIDEO · OPTIKA

1108 Ljubljana, Dolenjska c. 33, tel.:127 47 27
 1295 Ivančna Gorica, Ljubljanska ul. 16
 tel./fax: 777 777, 777 573, 778 573

OBČINA IVANČNA GORICA
 Sokolska 8, 1295 IVANČNA GORICA

Datum: 28. 7. 1999

PROTESTNA IZJAVA

Gradnja avtoceste Višnja Gora - Bič je v polnem teku. Občina Ivančna Gorica si je na vseh dosedanjih sestankih in razgovorih prizadevala, da se uskladijo zahteve naše občine do investitorja avtoceste. Hkrati pa smo si prizadevali, da se v okviru dogovorov celovito uredijo prometne težave v sami Ivančni Gorici.

Ugotavljamo, da so bili vsi dosednji razgovori skoraj neuspešni. Kljub trudu in terjatvi, da do končnih dogovorov pride, se to ni zgodilo, pa čeprav je o celotni problematiki tekla beseda tudi na 5. redni seji Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica dne 1. 7. 1999 in 1. izredni seji Občinskega sveta dne 6. 7. 1999.

Nastala situacija in razmere, vezane na gradnjo avtoceste in ureditev prometa v Ivančni Gorici, terjajo, da se Občina Ivančna Gorica posluži ostrejšega ukrepanja. Zaradi tega bomo 30. 7. 1999 med 13.30 in 14.30 fizično zaprli vse dostopne ceste v naselje Ivančna Gorica. Za ta korak smo se težko odločili. Ker pa pristojni ne kažejo odločne volje, da se zadeve dokončno uredijo, je zapora neodločljiva.

ŽUPAN
 Jernej Lampret, prof.

- Vročiti:
- Vladi RS
 - Ministrstvu za promet in zveze
 - Družbi za državne ceste
 - Družbi za avtoceste
 - Nuklearni elektrarni Krško
 - Slovenskim železnicam
 - Direkciji RS za ceste

GRADNJA AVTOCESTE ZAMUJA ZA POL LETA

ZGODOVINSKI USPEH IVANŠKEGA NOGOMETA

Stran 10

SUHI - DEBELI, NEPOROČENE - POROČENE

Stran 11

računalniški inženiring d.o.o.
 Cesta II. g. odredov 17, Iv. Gorica
 tel. : 769-040, fax : 769-045
 GSM : 041 / 612-923, 661-972

LaMaS

RAČUNALNIKI: Pentium 150-300 Mhz
 TISKALNIKI: InkJet, laserski, matrični
 MULTIMEDIA: CD-ROMi, zvočne kartice, zvočniki
 PROGRAMSKA OPREMA: Komerzialna, uporabna

Iz Jernejeve malhe

Ko je sonce najbolj znojilo naša čela, nas je kot hladen tuš ohladila novica, da ministrstvo za promet in zveze skupaj z DARS-om ne namerava, kljub zahtevam izredne seje našega občinskega sveta, ugoditi našim potrebam po ureditvi prometa v našem kraju. Slabo povezan lokalni promet bi tako tudi v bodoče našim voznikom povzročal težave, čakanje pred železniškimi zapornicami nas spravlja ob živce, pešci bi še naprej hodili med tovornjaki, saj regionalne ceste ne bi bile primerno pripravljene za ves promet. Ljudski glas je pripomogel, da je ponovno stekla komunikacija in da so našim zahtevam odgovorni vsaj delno prisluhnili. Tako bo gradbišča na povezovalna cesta obšla center občine z zahodne strani in omogočila zmanjšanje prometa skozi središče naselja Ivančna Gorica. Skupaj s šentvidsko obvoznico in nadvozom bo tako v veliki meri rešena prometna zagata v Ivančni Gorici. Na regionalni cesti Bič - Višnja Gora pa bomo uspeli urediti nekaj pločnikov na najbolj izpostavljenih prometnih površinah.

Oškodovanost občanov ob izgradnji avtoceste je tako velika, da je potreben vsakodnevni pogovor z izvajalci del, ki imajo največkrat pred seboj samo ekonomski izračun in časovni rok, malo mar pa so jim drobne posledice, ki pa so za naše občane še kako pomembne. Velika dela na gradbišču iz dneva v dan kažejo nove obrise velike investicije. Veliko dobrega bo prinesla nova avtocesta, zato velja včasih tudi malo potrpeti.

Skozi Ivančno Gorico bo konec avgusta Jedrska elektrarna Krško transportirala tovor izrednih dimenzij. Priprave za ta izredni dogodek potekajo že dalj časa, povezovalna cesta naj bi služila že temu prevozu. Stara avtocesta z viaduktom v Dragi ne zdrži predvidene obremenitve, zato je ta obvoz nujen.

Nov odlok o kategorizaciji občinskih cest v občini Ivančna Gorica je precej vznemiril občane, saj je več kot 10 km cest prešlo iz višje kategorije v nižjo. To pomeni, da bo tudi občina dobila za ta namen manj sredstev, krajani pa predvsem manjše možnosti pomoči pri rednem vzdrževanju lokalnih cest. Občinski svet je sprejel sklep, da se vse ceste, ki so bile nekaj ž kategorizirane kot lokalne ceste, tretirajo v tem rangju.

V objektu podružnice stiške šole na Muljavi so se začela pripravljala dela, da bi v jesenskem času že lahko pričeli z vzgojno-varstveno dejavnostjo za skupino otrok s tega področja. S tem se bo zmanjšalo število prosilcev za vstop v vrtec v Ivančni Gorici, kjer pa naj se priprave za nov vrtec ne upočasnijo.

V času počitnic in poletnih dopustov se sklepajo številna nova prijateljstva. Tudi naš občinski svet je sklenil z nemško občino Hirschaid trajno prijateljstvo in partnerstvo, katerega cilj je poglobljanje dosedanjega dobrega sodelovanja med obema občinama na gospodarskem, kulturnem, društvenem, športnem in političnem področju. S tem želimo občani dati priznanje in zahvalo za nesebično pomoč občini Hirschaid, za gmotno podporo naši občini in velik prispevek prijateljstvu, strpnosti in dobrih odnosom med različnimi narodi.

Preostalo nam je nekaj poletnih počitniških dni. Vreme nam ni ravno naklonjeno, preveč moče bo kmetom in vinogradnikom vzelo velik del pridelka. Je že tako, da vsi ne bomo nikoli zadovoljni. Vedno ima nekdo nekaj preveč, drugi pa ravno tisto premalo. Vsi pa smo bili zadovoljni na tekmi suhih proti debelim v Dobu, kjer smo v stilu ameriških profesionalcev uživali v vsem: športu, družbi, hrani in pijači. Privoščimo si še nekaj podobnih dogodkov!

Župan Jernej

POROČILO S 6. SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE IVANČNA GORICA

Seja Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica je potekala 30. julija v prostorih sejne sobe Občine Ivančna Gorica in glede na dopustniški čas je dnevni red obsegal samo 9 točk dnevnega reda.

Prisotnih je bilo 19 svetnikov, na seji so bili navzoči direktorica Centra za socialno delo Grosuplje Jožica Matjašič, predstavnica Radia zeleni val in posamezni strokovni delavci občinske uprave. Občinski svet je najprej nekoliko spremenil vrstni red nekaterih točk. Takoj po potrditvi zapisnika 5. redne seje, ki je bila 23.06.1999, in zapisnika 1. izredne seje, ki je bila 06.07.1999, je sledila obravnava osnutka odloka o denarnih pomočeh iz sredstev Občine Ivančna Gorica, katerega so svetniki prekvalificirali v predlog in ga tudi sprejeli. Odbor za družbene dejavnosti Občine Ivančna Gorica je osnutek obravnaval na svoji 3. seji in se ob tem seznanil:

- da se višina denarne pomoči veže na zajamčeno plačo (trenutno znaša 39.082 SIT), ki se v sedanjem sistemu politike plač ne valorizira, ampak se občasno (celo letno) določa nova višina,

- da bi glede predlaganega cenusa za dodelitev pomoči znašala ta pomoč v najvišji obliki 46.898,40 SIT, kar je po oceni Centra za socialno delo Grosuplje (CSD) tista višina, ki je primerna vsaj za minimalno zagotovitev potreb, za katere je namenjena,
- da bi npr. do najvišje pomoči bila upravičena 4-članska družina (dva šoloobvezna otroka), katere mesečni dohodek (vsi možni prejemki) bi znašal 78.000 SIT (glede na predlagani cenusus).

Dajanje denarnih pomoči (praviloma enkrat na leto) občanom iz sredstev občine (občinskega proračuna) ni zakonsko določeno, pač pa je to odločitev občine, da svojim občanom tudi s tako obliko pomoči pomaga reševati nekatere materialne stiske finančne narave. Občinski svet Občine Ivančna Gorica je v proračunu za leto 1999 zagotovil določena sredstva za tako imenovane "enkratne denarne pomoči". Glede na višino planiranih sredstev so bili te pomoči deležni le "najtežji" primeri, seveda če so zanje zaprosili. Teh je bilo v letu 1998 25 do 30, povprečni znesek pomoči pa je znašal 23.000 SIT. Odlok o denarnih pomočeh iz sredstev Občine Ivančna Gorica je objavljen v prilogi Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica.

Pod 3. točko je občinski svet obravnaval **pripombe in predloge, ki so bili dani v času javne razgrnitve osnutka sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ivančna Gorica** in do njih zavzel predlagana stališča. Svetniki so v imenu občanov Občine Ivančna Gorica izrazili

nezadovoljstvo zaradi dolgotrajnega postopka spremembe namembnosti zemljišča (predvsem na 1. kmetijskem območju) za gradnjo objektov in sam postopek pridobitve dokumentacije. Strokovna sodelavka Irena Lavrih je pojasnila, da občina lahko predlaga posege na najboljše kmetijska zemljišča, vendar v postopku sprememb in dopolnitev planskih aktov potrebuje mnenje oz. soglasje pristojnega ministrstva, to je Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki izda mnenje na podlagi predpisov o varstvu kmetijskih zemljišč.

- **Stalnica med točkami dnevnega reda je tudi informacija o izgradnji avtoceste Višnja Gora - Bič**

Po besedah župana Jerneja Lampreta bo 30. julij 1999 ostal Ivančanom v spominu, saj se je organizirala zapora cest, ki vodijo v Ivančno Gorico, ker investitor avtoceste Višnja Gora - Bič, Družba za avtoceste Republike Slovenije (DARS), ni pristopila k celoviti realizaciji 18 zahtev Občine Ivančna Gorica.

Na 1. izredni seji, ki je bila 6.7.1999, je Občinski svet Občine Ivančna Gorica sprejel več zavezujočih sklepov, tako za Občino kot za pristojne službe ministrstva. Občina je z realizacijo sklepov nadaljevala, pristojne službe Ministrstva za promet in zveze (MPZ) pa niso opravile svojih obveznosti in so tako povzročile nemalo skrbi. Občina Ivančna Gorica je problematiko zaostri in se poslužila najbolj drastičnega ukrepa: priprave na zaporo cest za obvoze in prevoze ob gradnji.

Ta ne lahka poteza občine je prebudila pristojne službe MPZ-ja; prišlo je do dogovora in uskladitve z Občino, ki je nato zaporo preklicala.

Člani Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica so na seji prejeli dopis Ministrstva za promet in zveze, urada za ceste, o realizaciji zahtevkov Občine Ivančna Gorica, ki je tudi omilil nastalo situacijo oz. predvideno zaporo ceste, ki je bila predvidena od 13. 30 do 14.30.

DARS d.d. v dopisu zagotavlja, da bo izvedel in zagotovil prometno varnost poti, po katerih se bodo vršili prevozi gradbenega materiala v času gradnje avtoceste na odseku Višnja Gora-Bič, nava-ja višino predvidenih sredstev DARS-a, to je 230 mio sit, nadalje si bo DARS prizadeval tudi za ureditev enega izvennivojskega prehoda preko železniške proge v Ivančni Gorici. Strokovno bo določena najugodnejša lokacija izvennivojskega prehoda (ali na mestu sedanjega nivojskega križanja z železnico ali na mestu prehoda povezovalne ceste preko železniške proge).

Poleg navedenih točk pa so svetniki razpravljali in odločali

tudi o naslednjih aktih:

- **Predlog odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Ivančna Gorica, ki bo objavljen v Uradnem vestniku Občine Ivančna Gorica ter**

- **Poročilo in program dela Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.**

Frančišek Grabljevec je ob odsotnosti Cirila Mišmaša, predsednika Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, povedal, da bo svet za preventivo še naprej sodeloval s PP Grosuplje in ZŠAM Ivančna Gorica ter AMD Šentvid pri Stični (predvsem zavarovanje poti v začetku šolskega leta, pri opravljanju kolesarskih izpitov in celoletna umiritev prometa v okolici šole), predlagali bodo Občini Ivančna Gorica in MPZ ukrepe za izboljšanje varnosti v cestnem prometu v skladu z določili novega zakona o varnosti cestnega prometa.

Sprejeli so tudi sklep o prijateljstvu in partnerstvu med Občino Ivančna Gorica in Občino Hirschaid - Nemčija, s katerim občini sklepata prijateljstvo in partnerstvo, katerega cilj je poglobljanje sodelovanja med obema občinama s posebnim poudarkom na utrjevanju in sodelovanju dosedanjih prijateljskih odnosov na gospodarskem, društvenem, kulturnem športnem in političnem področju.

Na vprašanje svetnice Franke Vidmar o realizaciji pridobitve dodatnega prostora za potrebe otroškega varstva za eno skupino (24 otrok) v podružnični šoli na Muljavi je strokovni delavec občinske uprave Bogomir Sušič povedal, da je arhitektka po opravljenem ogledu prostorov pripravila grobi izračun, ki po njeni oceni znaša cca 5 mio sit. Sredstev za realizacijo navedene investicije ta trenutek ni in je potrebno počakati na realizacijo proračuna občine za leto 1999.

Po obravnavi in sprejemu vseh točk dnevnega reda pa sta Milena Vrhovc in Anton Čebular zastavila županu in občinski upravi kar nekaj vprašanj:

Katera komisija odloča o sprejemu otrok za letovanje na Debelem rtiču, kakšni so kriteriji pri sprejemu, kdo ima prioriteto, kje je seznam sprejetih in zavrnjenih otrok?

Kdo financira gradnjo tribune poleg nogometnega igrišča v Ivančni Gorici? Čigavo je to zemljišče in na koga je napisana lastnina?

Kdo je odgovoren za vzdrževanje kontejnerjev za smeti in kdo financira nove?

Seja je bila zaključena ob 21. uri in 15 minut.

Danijela Pirman

CESTNO ZAPORO IVANČNE GORICE SO ODPOVEDALI V ZADNJEM TRENUTKU

Ker se vodilni DARSa in ministrstva za promet in zveze niso hoteli pogajati o zahtevah občine za dodatna, nujna dela ob izgradnji avtoceste Višnja Gora – Bič, je Županstvo Občine Ivančna Gorica v sredo 28. julija pripravilo zaporo vseh cest, skozi Ivančno Gorico.

Na tiskovni konferenci, ki jo je sklical župan Jernej Lampret, je ta zbranim novinarjem pojasnil zakaj so se odločili za ta skrajni korak.

Idejne zasnove za izgradnjo tega dela avtoceste so bili narejene leta 1988, ko občine Ivančna Gorica še ni

bilo. Takrat krajanov tega področja ni nihče vprašal za mnenje. Pred sprejetjem vladnega odloka o gradnji pa tudi ni nihče izdelal revizije tedanjih pogledov. V desetih letih pa se je marsikaj spremenilo, tako v prometnih zahtevah uporabnikov, kot v osveščenosti krajanov do svojih pravic.

Mnoge upravičene zahteve krajanov oziroma občine, investitor noče upoštevati, in se o njih ni pripravljen niti pogovarjati. Prav zato naj bi tudi postavili zaporo cest. Pet minut pred dvanajsto pa je z

ministrstva za promet in zveze le prišlo sporočilo, da so se pripravljene pogovarjati o nekaterih dodatnih delih.

Župan je zato zaporo cest začasno preklical.

Bilo bi pa dobro, da bi investitor, ko se bo odločal o dodatnih delih preračunal, koliko bi jih veljalo, če bi dela na cesti obstala samo en dan, da o morebitni zamudi pri prevozu uparjalnika nuklearko sploh ne govorimo.

ZAHTEVE LOKALNE SKUPNOSTI OBČINE IVANČNA GORICA, DO INVESTITORJA IN IZVAJALCEV DEL NA ODSEKU VIŠNJA GORA – BIČ

1. Da komunikacija in dogovori takoj ponovno stečejo, brez odlašanja, da izvajalec in investitor ne taktizirata na odmiku časa na zaključek del (slabe izkušnje).
2. Da se čim prej podpiše pogodba o medsebojnih obveznostih lokalne skupnosti in investitorja. Ministrstvo za promet in zveze mora pri tem zastopati in uskladiti naloge med resorji, vezane na pristojno ministrstvo tako na Slovenske železnice, naloge DARS-a, Družbo za državne ceste in Direkcijo za republiške ceste. Prenašanje odgovornosti enega na drugega ne vzdrži več. Lokalni promet se mora ustrezno navezati na tranzit.
3. Globalno in ustrezno rešiti promet v kraju Ivančna Gorica, ki z uredbo ni rešen.

Varianta:

- a. Izgraditi skupaj z občino povezovalno cesto (1000 m) z nadvozom.

Varianta:

- b. Zgraditi skupaj z občino povezovalno cesto z nivojskim prehodom (avtomatske zapornice) in podvozom na mestu zdajšnjega prehoda v središču Ivančne Gorice, ki je urejen z ročnimi zapornicami.

4. Da se v kar največji meri upošteva 17 zahtevkov s strani občine, vezanih na prostor:

- KS Višnja Gora
- KS Ivančna Gorica
- KS Šentvid pri Stični
- KS Dob

Tu gre v večini za reševanje prometne ustreznosti na regionalni cesti Bič – Višnja Gora (urediti vozno površino s pločniki že v času gradnje in po zaključku del). Vse poškodovane lokalne ceste ob času gradnje sanirati po zaključku del.

5. Da se pozneje obljube ob zaključku del izgradnje prejšnjega izgrajenega odseka AC Šmarje – Višnja Gora izpolnijo in ljudem povrne zaupanje.
6. Da se prisluhne stiski ljudem, ki so tako psihično, sociološko, gmotno ali drugače prizadeti s strani gradnje in se jim pomaga.
7. Problematika je tako pereča, da se jo mora obravnavati odgovorno tudi za čas dopustov.

OBČINA IVANČNA GORICA
ŽUPAN
Jernej Lampret

OD FUŠARJA DO OBRTRNIKA

POSTOPEK ZA PRIDOBITEV STATUSA S.P.

Postopek se začne na upravni enoti, kjer je (oziroma bo) sedež obrata.

Vložiti je treba vlogo za izdajo odločbe o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, ki se ji priloži:

- potrdilo o stalnem bivališču,
- dokazilo o strokovni izobrazbi,
- potrdilo o opravljenem preizkusu iz varstva pri delu,
- dokazilo o lastništvu poslovnega prostora ali najemno pogodbo zanj,
- če gre za opravljanje živilske ali gostinske stroke potrdilo o opravljenem tečaju iz higienskega minimuma,

overjeno kopijo potnega lista ali veljavnega vizuma, če vlogo daje tujec.

Po izdani ugotovitveni odločbi na upravni enoti so tisti, ki bodo opravljali obrtne ali obrti podobne dejavnosti, dolžni pridobiti OBRTNO DOVOLJENJE.

Vlogo za obrtno dovoljenje je treba vložiti na območni obrtni zbornici, kjer je sedež obrata, vlagatelj pa morajo dokazati, da izpolnjujejo pogoje glede strokovne izobrazbe, ki jo določa obrtni zakon, in minimalne pogoje, ki se nanašajo na prostor, okolje, opremo, delavce itd.

Ugotovitveno odločbo in, kadar gre za obrt, tudi obrtno dovoljenje, se priloži izpolnjenemu priglasitvenemu listu.

Priglasitveni list, ki se ga pošlje na davčni urad, se izpolni z naslednjimi podatki:

- označbo obrti oziroma firmo podjetnika in sedežem,
- imenom in priimkom podjetnika, navedbo dejavnosti, ki jo želi opravljati,
- podružnico – če jo ima.

Po priglasitvi lahko s.p. prične opravljati svojo priglašeno oz. priglašeno dejavnosti.

SAMOSTOJNI PODJETNIK -
OBRTRNIK

Kljub temu, da se izraz s.p. in obrtnik v praksi enačita, ne pomeni-

ta isto.

Samostojni podjetnik ima že opisane značilnosti in je vsaka fizična oseba, ki se ukvarja s katerokoli gospodarsko dejavnostjo. Obrtnik pa je tisti samostojni podjetnik, ki se ukvarja z obrtno dejavnostjo, in to pod pogoji, ki jih določa obrtni zakon.

Obrtne dejavnosti so tiste, ki so naštetje v Uredbi o listi A obrtnih dejavnosti in listi B obrti podobnih dejavnosti.

Po obrtnem zakonu iz leta 1994 so dolžne pridobiti obrtno dovoljenje kot dokazilo o izpolnjevanju pogojev tudi gospodarske družbe, ki opravljajo obrtne dejavnosti.

Obrtna dovoljenja izdaja Obrtna zbornica Slovenije.

Primerjava med družbo z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) in samostojnim podjetnikom (s.p.):

d.o.o. na trgu trajno opravlja dejavnost, katere namen je pridobivanje dobička,

s.p.: na trgu trajno opravlja dejavnost, katere namen je pridobitev dobička;

d.o.o.: odločba upravne enote o izpolnjevanju pogojev,

s.p.: odločba upravne enote o izpolnjevanju pogojev;

d.o.o.: obrtno dovoljenje,

s.p.: obrtno dovoljenje;

d.o.o.: vpis v sodni register,

s.p.: priglasitev na DURS;

d.o.o.: potrebuje osnovni ustanovitveni kapital,

s.p.: osnovni ustanovitveni kapital ni potreben;

d.o.o.: za poslovanje odgovarja le s premoženjem družbe,

s.p.: za obveznosti iz poslovanja odgovarja tudi z osebnim premoženjem;

d.o.o.: obvezno posluje preko žiro računov,

s.p.: prosto razpolaga z gotovino.

Priprava: Jelka Božič

PRISTOP K PRIPRAVAM NA MOJSTRSKE IZPITE

Ideja o ponovni uvedbi mojstrskega izpita v naši državi je bila na Obrtni zbornici Slovenije dolgo živa. Predvsem zaradi potreb po usposabljanju mladih. Uresničevati se je pričela z izvajanjem programov, prilagojenih obrti in drobnemu gospodarstvu (t.i. "o" programi) za nekatere poklice, v šolskem letu 1988/89, zlasti pa 1992/93. Začutila se je potreba po kvalitetno in strokovno usposobljenem kadru, ki bi svoje strokovno znanje znal prenašati na učence, vajence. Z možnostjo praktičnega izobraževanja vajencev bi si obrtniki, mojstri lahko zagotovili obnovo lastnega kadra v svojih obratovalnicah.

Pravna podlaga za ponovno uvedbo mojstrskih izpitov se je zagotovila z obrtnim zakonom (Ur.list RS, št.50/94) in zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Ur.list RS št. 12/96).

Z novo zakonodajo je obrtništvu uspelo vnesti v 3. člen zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju določilo, da se srednja strokovna izobrazba (V. stopnja strokovne izobrazbe) pridobi tudi z opravljenim mojstrskim, delovodskim in poslovodskim izpitom.

Z mojstrskimi, poslovodskimi in delovodskimi izpiti se zagotovi primerljivost zahtevnosti strokovnih znanj z znanji tehnikov, ustreznost znanja za kvalitetno strokovno delo, upravljanje in vodenje delovnih procesov, vodenje delovnih skupin, vertikalna prehodnost – 22. člen zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju omogoča kandidatom z opravljenim mojstrskim, delovodskim in poslovodskim izpitom ključitev v višje strokovno izobraževanje, seveda če opravijo preizkus znanj iz splošnoizobraževalnih predmetov (slovenščina, matematika...).

Priprava: Majda Može

STROKOVNA EKSKURZIJA PO KMETIJAH Z DOPOLNILNO DEJAVNOSTJO V JUŽNI FRANCII

Priprava za šopanje gosi je zelo učinkovita, saj v treh tednih, kolikor časa traja, gosi svojo težo podvojijo.

V prejšnji številki Klasja sem vam omenila, da se turistične kmetije, kakršne smo si ogledovali v Južni Franciji, ne morejo primerjati z našimi. To popolnoma drži. Ko smo želeli svoje utrujene kosti čimprej položiti v kakršnokoli posteljo, smo morali na to čakati še debelo uro, kljub temu, da so nas pričakovali. Spali smo približno pet-

deset kilometrov od sedeža Kmetijske zbornice v kraju Riscle. Gospa Dubos je imela z nami kar nekaj problemov, preden nas je namestila v pet- do sedemposteljne sobe. Bile so bolj podobne razpadajočemu podstrešju kot pa za turizem primernim sobam. Ležali smo v nadstropjih in iz zgornje postelje je bilo prav mogoče nadzorovati vse dogajanje v za silo zastrtih sanitarnih prostorih. Sicer pa je po štiri ure trajajoči večerji, kar je tam povsem običajna dolžina, vsakemu izmed nas bilo prav malo mar, ali leži v pritličju ali v nadstropju.

Povsem nekaj drugega je bila kmetija, ki smo si jo ogledali naslednje jutro. Na lepo urejenem dvorišču nas je sprejela prikupna, klepetava gospodinja. Na kmetiji se ukvarjajo z vzrejo avtohtone pasme gosi. V izmeni redijo 600 gosi iz domače reprodukcije in 600 rac. Imajo tradicionalno rejo, ki traja od aprila do septembra, za razliko od industrijske reje, ki traja le dvanajst tednov. Krmijo jih z doma pridelano koruzo. Okrog vsake kmetije, ki se ukvarja z rejo gosi in rac, pa je ograda, v kateri imajo živali prost izhod, da se pasejo po mili volji. Pred zakolom race in gosi "šopajo", to pa pomeni, da jih prisilno krmijo vsak dan ob isti uri, da pridobijo težo. Na

kmetiji imajo po vseh sanitarnih predpisih urejeno klavnico. Koljejo vsak teden po 30 živali, pri tem pa delajo štirje ljudje. Vse predelajo v petnajst tradicionalnih izdelkov. Glavni proizvod in specialiteta pa je pašteta v vseh mogočih izvedbah. Prodajajo doma na kmetiji, precejšen delež pa pošiljajo tudi po pošti. Od leta 1995 pa se ukvarjajo tudi s kmečkim turizmom. Za svoje goste imajo izredno lepo urejene sobe, družabni prostor s kuhinjo (v kateri smo opazili štedilnik Gorenje), okolica kmetije pa je naravnost idilična. Kot zanimivost naj povem, da so v prostorih, kjer imajo sedaj apartmaje, od leta 1789 imeli konjski hlev. Prav tako je bilo tudi na vseh naslednjih kmetijah. Nobenih novogradenj za turistične kapacitete, ampak samo preusmeritev iz živinoreje.

Od tod nas je pot vodila na pedagoško kmetijo, kjer je vse prilagojeno delu z otroki. Sem prihajajo iz večjih mest, največ iz Pariza. Na kmetijo pridejo skupaj s svojim učiteljem, ki pa se tukaj spremeni v navadnega učenca, saj je na kmetiji glavna le gospodinja te kmetije. Starost otrok je 6-10 let, ceno 180 francoskih frankov na dan za otroka pa plačajo, v sorazmerju starši, občina in šolska zadruga. Da so pred petimi leti prešli na pedagoško

Otroci na pedagoški kmetiji na povsem preprost način barvajo volno, ki so jo prejšnji dan postrigli ovcam.

seznanijo z vsem delom na kmetiji, od krmljenje živali, striženja ovac, molže koz, sirjenja mleka do sajenja rož, izdelovanja opeke iz blata in slame...

Naslednja je bila na vrsti vinogradniška kmetija matere županje. Kot sem že omenila, so v tem predelu Francije lastnice kmetij večinoma ženske, zato tudi tukaj gospodari žena. Živijo na spomeniško zaščiteni kmetiji. Pogled nanjo je bil dokaj žalosten, zato pa nam je srce lepše zaigralo ob pogledu na prelepo urejene vinograde, v katerih pridelujejo

kako je obložena posamezna trta. Če presega določeno število grozdov, je višek potrebno odstraniti. Prav tako je vsa dela v vinogradu potrebno opraviti ročno. Prav prijetno pa je bilo v domači prodajalni, kjer so nam s pomočjo hišne enologinje predstavili in ponudili v pokušanje kar nekaj njihovih vrhunskih vin. Seveda pa ni manjkala za te kraje obvezna pašteta. Osebnost smo se prepričali, da imajo resnično dobra vina, pa vendar se nam naša zdijo še boljša.

Da je umetnost življenja res prava umetnost, smo se prepričali ob ogledu starega spomeniško zaščitenega mlina, ki sta ga kupila in pred petimi leti dokončno prenovila oziroma uredila za sprejem gostov gospa in gospod Dujerdin. V bližini imata 130 ha veliko kmetijo, na kateri na industrijski način pridelujeta večinoma zelenjavo, koruzo, nekaj kivija in brokolija. Vse pridelke, ki pa so zaradi obveznega namakanja dokaj visoki, prodajo zadrugi. Svojim gostom prodajo le konzervirane gosje izdelke iz lastne proizvodnje. Ker pa imajo dovolilnico za ribolov, se gostje v veliki meri predajajo tem užitkom. Za prenovilo mlina je država prispevala 40% sredstev (180.000 francoskih frankov), arhitekt, ki jim je pri prenovi svetoval, pa je zaračunal desetino vrednosti projekta. Mlin nudi apartmaje za osem ljudi. Njihovi gostje so predvsem stresov polni Parižani.

(se nadaljuje)
Mari Erjavec

KMETOVALCI, POZOR! VRAČILO TROŠARINE NA OSNOVI RAČUNOV

1. julija 1999 je poleg Zakona o davku na dodano vrednost začel veljati tudi Zakon o trošarinah, ki omogoča 50 % vračanje trošarine za mineralna olja, porabljena za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije.

Vračilo se bo priznavalo za dejansko porabo, vendar največ do normativne porabe, določene glede na število normativnih strojnih ur za posamezne skupine katastrskih kultur, ter ob upoštevanju povprečne porabe 6 litrov plinskega olja na strojno uro.

	Strojnih ur / ha	l plin. olja / ha
njiva, vrt, travnik, pašnik ekstenzivni sadovnjak	25	150
plantažni sadovnjaki, vinograd, hmeljišče	70	420
gozd	10	60

Upoštevajo se vsa obdelana zemljišča v lasti in zakupu vseh članov gospodinjstva, kar se dokazuje s potrdilom o površini zemljišč po katastrskih kulturah in ga bo mogoče dobiti pri davčnem organu. Za površine v zakupu se predloži fotokopija zakupne pogodbe, ki mora vsebovati površino, katastrsko kulturo in parcelno številko.

Povračilo bodo lahko upravičenci prvič uveljavljali od 1. januarja do 31. marca 2000 za pol leta nazaj, zato je treba od 1. julija 1999 shranjevati vse račune za mineralna olja, ki se uporabljajo za pogon kmetijskih in gozdarskih strojev (plinsko olje, motorni bencin, motorni petrolej...).

Povračilo trošarine za goriva ni samodejno; je pravica, ki jo mora upravičenec uveljavljati, ni pa v nobeni povezavi z DDV. Uveljavlja jo lahko vsak, ki izpolnjuje pogoje odredbe, ne glede na to, kakšen je njegov status v sistemu DDV.

Zahtevek se vloži pri pristojnem carinskem organu na posebnem obrazcu enkrat letno in sicer do 31. marca po preteku leta, za katero se vračilo uveljavlja. Zahtevku se priloži potrdilo o površini zemljišč v uporabi članov gospodinjstva, ki ga izda pristojni davčni organ, ter pooblastilo za uveljavljanje vračila trošarine, ki ga morajo podpisati vsi polnoletni člani gospodinjstva – upravičenci do vračila.

Znesek vračila se določi tako, da se količina porabe plinskega olja pomnoži s 50 % povprečnega zneska trošarine za plinsko olje v preteklem letu.

KSS – Ivančna Gorica
Darka Zupanc – Puš, ing. agr.

V starem mlinu so težka mlinska kolesa le za dekoracijo v prostoru. Pod njimi lahko gostje skozi vitrino opazujejo vodo, ki mirno žubori pod njihovimi nogami.

kmetijo, jim je pomagalo ministrstvo za kmetijstvo. Otroci ostajajo tukaj 6 dni, na vsake tri otroke pa pride koordinator, ki skrbi za njihovo varnost, delo in počutje. Otroci se

vrhunska vina kontroliranega porekla. Za pridobitev kontroliranega porekla je kriterij zelo strog. Komisija pride pogledat v vinograd,

OBČINA IVANČNA GORICA
ŽUPANSTVO
Sokolska 8, Ivančna Gorica

Datum: 28. 7. 1999

O B V E S T I L O

Občinsko glasilo Klasje s svojo prilogo Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica je izšlo z zakasnitvijo. Občani ste časopis prejeli pred nekaj dnevi.

V Uradnem vestniku je objavljen tudi javni razpis za agromelioracijska dela, čiščenje in založno gnojenje kmetijskih zemljišč na območju Občine Ivančna Gorica za leto 1999, kjer je določen rok za vloge, in sicer 30. 7. 1999.

Rok za vloge tega razpisa podaljšujemo do 30. 8. 1999.

ŽUPANSTVO OBČINE IVANČNA GORICA

NOVE MAŠE ALI DROBEC IZ SLOVENSKE KULTURNE DEDIŠČINE

Vinko Blatnik v imenu občine pozdravlja patra Krištofa, izročil mu je tudi uradno darilo.

Konec junija, na praznik apostolov Petra in Pavla, katoliška Cerkev posveča mlade diplomante teološke fakultete v duhovnike. Iz naše občine sta se za poklic duhovnika odločila Aleksander Urek iz Šentvida pri Stični in Janez Christophorus Čufer, ki je sicer iz občine Radovljica, vendar biva v stiški samostanski skupnosti.

V začetku julija, navadno na nedeljo po posvetitvi, ti mladi duhovniki prvič samostojno vodijo bogoslužje, in sicer praviloma v domači župniji. Ta dogodek se v slovenski tradiciji imenuje nova maša, mladi duhovnik pa novomašnik. Za občestvo, v katerem je novomašnik odrasel, je to velik praznik.

Praznovanje se začne s slovesom od domačih. Kakor so se nekoč mladi, ki so se odločali za skupno življenje, poslovili od domače družine, navadno je bila nevesta tista, ki je s poroko odhajala na možev dom, tako se tudi novomašnik poslovil od domačih, saj bo odslej dajal svoje znanje in moči na razpolago širši skupnosti. Odsel bo tja, kamor ga bo poslal njegov škof, ki je njegov predpostavljeni. V domači cerkvi, kjer mladega duhovnika sprejme domače verno

občestvo, sorodniki, znanci in prijatelji, se nato odvija slovesno bogoslužje. Med njim se navadno zvrste pozdravni govori, med katerimi je najpomembnejši nagovor slavnostnega govornika, ki si ga izbere novomašnik sam. Slavnostni govornik navadno oriše življenjsko pot mladega duhovnika, nato pa, izhajajoč iz novomašnikovega gesla in iz Svetega pisma, skuša orisati slavljencevo življenjsko geslo, ki razkriva njegovo videnje sveta in življenja. Praviloma si izbere svetopisemski izrek, ki je natisnjen tudi na spominski podobici, ki jo v spomin na novo mašo prejme tudi vsak od udeležencev.

Kot mladoporočenci, ki ob poroki pripravijo svatbo in sprejemajo poročna darila, tudi novomašnik pripravi slavlje in dobi darila. Domači in bližnji sorodniki mu navadno podare mašni kelih, ki je bolj ali manj dragocen oziroma morda celo unikatno delo (pred kratkim je izšla bogato ilustrirana monografija o kelihih, ki jih je zasnoval naš svetovno priznani arhitekt in umetnik Jože Plečnik), izvezen mašni plašč ter novomašni križ. To so predmeti, ki ga bodo pri njegovem poklicnem delu stalno spremljali, saj so tako rekoč "poklicni rekviziti". Ostali udeleženci slavja navadno

prispevajo "pri ofru" denar, s katerim novomašnik lahko krije stroške in si vsaj za silo uredi življenje, saj duhovniki nimajo rednih dohodkov, razen tistih, ki so morda v državnih službah (npr. profesorji na Univerzi).

Slovesnemu bogoslužju, ki je seveda zaradi svoje specifičnosti daljše kot navadno, sledi pogostitev povablencev, ki se posebno na podeželskih župnijah spremeni v pravo ljudsko praznovanje. Dan se zaključí s slovesnimi molitvami in petimi litanijami.

Nekako tako so potekala slavja tudi našima mladima soobčanoma, le s to razliko, da je pater Christophorus Čufer praznoval najprej v domači župniji, v Lescah na Gorenjskem, v Stični pa je imel le ponovitev, ki pa ni bila zato prav nič manj slovesna. Kako je bilo v Lescah, lahko preberemo v celostranskem, bogato ilustriranem poročilu, ki so ga objavile Deželne novice, glasilo občine Radovljica.

Tako v Šentvidu kot v Stični so ljudje dejavno sodelovali pri pripravi slavja. Ni manjkalo ne mlajev, ne rož, ne slovesnega petja, ne pozdravnih govorov in ne doma napečenih dobrot ne veselega pritrkovanja zvonov. Da je mladih duhovnikov vesela tudi širša skupnost, so povedali tako uradni predstavniki občine kot krajevnih skupnosti, ki so se slavju udeležili. Eden od naših novomašnikov bo gotovo ostal med nami. Pater Krištof se je pridružil stiški samostanski skupnosti in živi med nami že skorajda deset let. Gospodu Ureku pa želimo vse dobro na njegovi poklicni poti, ki ga bo vodila v druga okolja, pa vendar upamo, da bo prišel kdaj domov vsaj za kakšen dan na "počitnice".

M.A. Ficko

Tako so se postavili pred fotografa udeleženci ponovitve nove maše v Stični. V prvi vrsti vidimo patra Krištofa z očetom in mamo, člani samostanske družine, kjer bo odslej živel, in nekatere prijatelje.

KAJ PA PRIHODNOST?

Ljudje različno gledamo na življenje: nekateri ga jemljejo kot nekaj samoumevnega, drugi kot poseben dar in privilegij, spet tretji kot muko itd. Med ljudmi pa že zelo dolgo živi želja po tem, da bi vedeli, kaj se jim bo zgodilo v prihodnosti. Skozi stoletja so se pojavljali razni preroki, astrologi, vedeževalci, ki so bodisi za plačilo bodisi zastoj napovedovali prihodnost. Verjetno je najbolj poznan Nostradamus, ki je v 16. stoletju napisal še danes aktualne prerokbe.

Marsikdo si pod imenom vedeževalec predstavlja tudi vizualno posebnega človeka. Tudi jaz sem dolgo mislila, da ženska, ki napoveduje prihodnost, nosi temna oblačila, ima dolge temne lase, je močnejše postave, njen glas je nekoliko hripav in ima prizvok nečesa skrivnostnega. To svojo stereotipno predstavo pa sem vsekakor pokopala ob srečanju z našo sokrajanko Olgo Veršič, ki jo je srce pripeljalo iz Mengša na Grintovec v Višnjo Goro in na noben način ne izstopa, saj je zelo prijazna gospa kratkih svetlejših las, ki skrbi za dom in družino. Morda izstopa le tako, da je zelo "odprta", polna življenjske energije in rahločutna. Morda je to njeno poslanstvo, saj marsikdo ob srečanju s tako osebo dobi voljo do življenja in se zadovoljen odpravi domov.

Kako ste ugotovili, da lahko vidite v prihodnost?

"To sem ugotovila, ko sem bila stara 5 let. Takrat sem napovedovala za zabavo in veliko stvari sem pravilno ugotovila. To svojo sposobnost povezujem tudi s tem, da sem rojena na dan svtopisemskih prerokov in apostolov Petra in Pavla. Napovedovanje prihodnosti mi je bilo kar dolgo le hobi, tako da sem se izučila za kuharico in se zaposlila v vrtcu, kar mi je tudi všeč in to delo rada opravljam. Zdaj mi je vedeževanje dopolnilna dejavnost, saj imam svojo komercialno linijo; strankam odgovarjam po pošti, sprejemam pa jih tudi doma."

S čim si pri napovedovanju pomagata in kaj konkretno vidite v svojih pripomočkih?

"Delam na principu ciganskih kart, imam pa tudi močan instinkt. Ko položim karte, jih moram "zvezati", to pomeni, da v njih poiščem relacije. Te za isto vprašanje ostajajo iste, ne glede na to, če jih večkrat polagam. Mogoče ne padejo ven vedno iste karte, ampak tista, ki ima največjo težo, vedno pade in ustvari se vedno isto sporočilo. S pomočjo kart sem uspela najti ukradeno vozilo, napovedala poskus vloma v stavbo poslovnega centra v Domažalah, odsvetovala nepotrebno operacijo in še veliko drugih stvari."

Katera vprašanja pa so najpogostejša?

"Največkrat ljudje sprašujejo o ljubezni, denarju, zdravju, zvestobi. Sicer pa ne odgovarjam na vprašanja, povezana s smrtjo mlajših; če rečem bolj na splošno, ne govorim o slabih, tragičnih rečeh niti ne odgovarjam na

vprašanja, ki so stvar drugih - prijateljev na primer. Ljudem ne spreminjam življenja, ampak jim samo pokažem smer, s čimer jim lahko dvignem samozavest. K meni velikokrat pridejo poslovneži, ko sklepajo kakšne pogodbe, da jim pomagam pri odločitvah."

Mnogi vedeževalcem ne verjamejo; kako jih vi lahko prepričate, da vam verjamejo?

"Kdor pride k meni, mu najprej povem za preteklost, in to je en argument, zakaj bi mi lahko verjeli. Naslednji pa je napoved za prihodnost, ko se le-ta uresniči. Ko se zgodi še to, se ljudje k meni vračajo, s seboj pa večkrat pripeljejo še svoje sorodnike in prijatelje. Tu se izkaže tisti rek o dobrem glasu."

Nekoč sem poslušala neko oddajo, ko je vedeževalec napovedoval iz kart. Nek poslušalec ga je spraševal po uspehu svojih otrok, in ko mu je vedeževalec odgovoril, je poslušalec rekel, da je lažnivec, ker mu je govoril o njegovih otrocih, ki jih sploh nima. Lahko ugotovite, kdaj vas nekoč zgolj preizkuša?

"Ja, lahko, to začutim in potem mu ne odgovorim. Mnenje o vedeževalcih kvarijo ljudje, ki se na te zadeve sploh ne spoznajo, pa delajo na raznih linijah, prerokujejo na radiu in televiziji."

Ali kdaj vržete karte tudi zase?

"Ja, zakaj pa ne, ko gre za kakšne prelomnice. Včasih pogledam v karte tudi za svoje otroke, predvsem glede šole."

Ste imeli kdaj težave zaradi svoje dejavnosti?

"Ne. Moje delo sprejema tako družina kot ostali, pa tudi otroci zaradi tega nikoli niso imeli problemov, kvečjemu spraševali so jih o mojem delu."

Mnogi se bojijo novega tisočletja. Imamo po vaših predvidevanjih kakšen razlog za to?

"Ne, življenje bo teklo naprej. Pred novim tisočletjem pa nas bo, tako sem videla v kartah, doletela še ena naravna katastrofa, najverjetneje potres, ki pa ne bo zahteval človeških žrtev. Napovem pa lahko še to, da se bo naša občina v prihodnosti še zelo razvila, tudi v Višnji Gori bo stalo še več blokov."

Z gospo Olgo sva se prijetno zaklepetali, tudi o drugih stvareh. V posebni škatli sem lahko opazila ogromno pisem iz vse Slovenije, pa tudi telefon je večkrat zazvonil - torej ima naša futurologinja (kot se temu lepše reče) veliko dela, čeprav mnogi nikoli ne bodo verjeli v vedeževanje. Sprašujem se, zakaj bi se ta dejavnost skozi stoletja ohranila, če bi bilo vse zlagano, in kako lahko racionalno pojasnimo napovedi, ki se uresničijo.

Janja Omahen

BILA SEM POVABLJENA NA 2. EX TEMPORE GRADIŠČE 1999

Zadnje številko Klasja sem odprla s pričakovanjem in iskala prispevek o slikarskem ex tempore na Gradišču. Ni ga bilo. Prireditve, na katero je prišlo toliko slikarjev samorastnikov in akademikov, skupaj več kot 80, prireditve, s pomočjo katere se širi glas o našem kraju po vsej Sloveniji in celo preko meje, ni mogoče kar tako prezreti. Zato nekaj besed o dogodku, ki sem ga spremljala in za katerega si želim, da bi tudi v bodoče živel in prinašal veselje udeležencem, pa tudi obiskovalcem, ki si prireditve na ex tempore ogledajo v vedno večjem številu.

Prvi konec tedna v juliju sem bila povabljen na 2. ex tempore na Gradišču, ki sta ga skupaj pripravila Kulturno društvo likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični in Planinsko društvo iz Šentvida pri Stični. Ker je delo na področju upodabljanja umetnosti tudi moje vsakdanje delo, ker sta mi oba organizatorja tudi pri sreči zaradi prizadevnosti, svežih idej in poguma in spremljam njuno delo in uspehe že več let, sem povabilu seveda prisluhnila.

Izjemno vroče julijsko popoldne je marsikoga pregnalo v hišo in senco, ne pa tudi slikarjev, ki so prišli na drugo srečanje na Gradišču. Večina je neutrudno iskala svoj motiv, raje v senci kakor pod žgočim soncem. Videvala sem jih ob vodi, na glavni cesti skozi Šentvid, ob potoku v Stični in seveda na Gradišču. Tam je bilo še posebej živahno. Organizatorji so hiteli z delom, likovniki tudi, le obiskovalci kot jaz smo lahko mirno opazovali upodabljanje umetnikov pri delu. In bilo je kaj videti.

Na večer je okolica Lavričeve koče še posebej zaživela. Slišati je bilo različna narečja, tako je Primorec Janko dopovedoval Ptujčanu Leonu, kam je popoldne postavil svoje platno.

Janez z Gorenjske pa je "ocenjeval" poslikano platno Jane iz Ljubljane. Sledilo je druženje pri večerji ob kozarčku ali dveh, potem pa v gledališče. Organizator je pripravil srečanje slikarjev s pokrovitelji, ki so to druženje in prireditve, ki so še sledile, tudi omogočili.

Navdušil me je predvsem koncept prireditve, ki je pozneje popolnoma prerasla svoj formalni okvir in bila res priskrbeno, neposredno srečanje, veselo in sproščeno, morda tudi zato, ker so se organizatorji odločili, da bo program potekal v narečju kraja, saj so tudi tako želeli udeležencem iz različnih koncev Slovenije približati ta prelepi del naše domovine. Vsebinska je bila naravnana na zabavo, glasbeno obarvana, predvsem pa je privabila smeh in veselje. Program je bil sestavljen iz zabavnih iger na temo dejavnosti pokroviteljev, za glasbo so poskrbeli muzikantje in pevci, ki so jih

udeleženci likovnega srečanja pripeljali kar s seboj.

Tako je z Gorenjci prišel tudi Marjan s citrami, z Ljubljancem pevec trubadur s kitaro, gospod Stanič, domačine pa je zastopal Stiški kvartet, ki je prispeval tudi nadvse zabavnega povezovalca Dušana. Posebno zabavne so bile tekmovalne igre, za katere so blagovne nagrade prispevali pokrovitelji.

Čeprav je bilo vse namenjeno zabavi in smehu, tudi tekmovalnosti ni manjkalo. Tako je slikar iz Graca vneto tekal s prižgano svečo po Gradišču in seveda želel prehiteti mlado udeleženko iz Šentvida, Tržičan pa je zmagal, ko je bilo treba hitro zamesiti testo. Štajerka in Kranjčan sta iz glin oblikovala krofe, sicer močno podobne velikim krompirjem, za kar pa je bila seveda kriva časovna stiska in vročina. Ker so bili umetniki iz različnih krajev Slovenije in zamejstva tako lepo zbrani, so organizatorji pripravili še tekmovanje v kreaciji dveh oblek in ostankov pletenin, kar bi ne bilo nič posebnega, če bi kreatorji imeli na razpolago šiviljsko orodje. Pa ga niso imeli, a so bili vseeno uspešni. Na koncu so bili vsi dobro razpoloženi in nasmejani. Našli so nove prijatelje, s katerimi so prijateljevali še dolgo v nedeljsko jutro. Poseben vtis je name napravil glasbeni zaključek v Miklavževi cerkvi, ki so jo odprli številnim obiskovalcem. V toplo poletno noč so zazveneli zvoki pesmi Stiškega kvarteta in citre Marjana z Gorenjske. Zamisel je imenitna in kazalo bi jo ponoviti še kdaj, saj okolje nudi tisto vzdušje, ki ga v togih dvorinah ni najti.

Ko je nedeljsko jutro izvabilo iz šotorov tudi najbolj zaspane, jih je Maks popeljal še na krajši izlet do kraškega brezna, za nameček povedal še nekaj načrtov v zvezi ureditvijo dostopa, potem pa spet na delo, saj je bila popoldne že razstava v Domu kulture v Šentvidu pri Stični.

To pa je presneto resna stvar! Bile

so razpisane nagrade in do konca so se trudili tako slikarji kot organizatorji.

Odpri razstave je bilo zaznamovano z mladostjo in vročino. Bilo je še eno druženje, veselo, živahno, ki so ga podkrepile še mlade plesalke iz Stične, sicer pa članice plesne šole Step. Žametni glas voditeljice je malce umiril razgredo ozračje, temperaturo pa je spet dvignila razglasitev nagrad. Menim, da je strokovna komisija dobro opravila svoje delo in so nagrade pripadle pravim ustvarjalcem. Odločitev organizatorjev, ki so k delu pri strokovnem ocenjevanju povabili tako priznane osebnosti z likovnega področja, kot so Stane Jarm, akademski kipar, ki pa mu tudi slikanje ni tuje, Andrej Kropelj, magister umetnostne zgodovine, in Jelka Rojec, dolgoletna likovna pedagoginja na osnovni šoli v Šentvidu, se je izkazala za zelo dobro. Dobro pa je tudi, da so bili nagradjeni tudi mladi ustvarjalci, ki šele začnejo delati na tem področju in nagrada pomeni zanje spodbudo za delo v prihodnje.

Ni se bilo lahko odločiti med 120 prispelimi likovnimi deli v zelo različnih tehnikah, a je pač tako, da je vedno nekdo najboljši. Moti le dejstvo, da naslednji dan svojih znancev nisem

mogla povabiti na ogled razstave, saj so bila vrata Doma kulture skrbno zaklenjena.

In v čem vidim koristnost takih srečanj? V druženju, izmenjavi izkušenj, pridobivanju novih znanj, v dejstvu, da se je srečanja udeležilo tudi veliko mladih, da znajo in zmorejo nekateri svoj prosti čas zapolniti ustvarjalno ob svojih naravnih danostih in talentih. Zvedavost in zanimanje krajanov in okoličanov povsod tam, kjer so se slikarji s svojim orodjem pojavili, pa priča o tem, da ex tempore živi s krajem in za kraj, kjer se dogaja.

Staša Kokot, Temenica

BRALCI SVETUJEMO BRALCEM

TOKRAT SVETUJE NIKA SKUBIC

Počitnice gredo h koncu, vendar bodo mnogi od vas še vedno posegali po dobri knjigi. Pri iskanju dobre knjige pa nam prav pride dober nasvet. Tokrat je za starejše osnovnošolce pripravila priporočilni seznam branja vestna obiskovalka knjižnice v Ivančni Gorici Nika Skubic. Opremila ga je tudi s kratkimi vsebinami.

Arold, Marliese **ŽIVETI HOČEM**

Zgodba govori o mladoletnici, ki si je z nepredvidnostjo spremenila življenje. Okužila se je z virusom HIV. Knjiga opisuje, kako je življenje zanj od tega trenutka naprej težavno in zapleteno. Ali jo bodo starši, prijatelji in učitelji podprli ali zavrgli, pa boste ugotovili, če preberete knjigo.

Novak, Bogdan **NININA PESNIKA DVA**

Knjigo priporočam vsem, ki radi prebirate romantične in napete knjige; ne boste je odložili, dokler je ne preberete.

Novak, Bogdan **BELA PAST**

Po tej knjigi boste segli vsi tisti, ki vas pritegujejo pustolovske dogodivščine dobrih prijateljev, ki so skupaj preživeli nepozabne dneve zimskih počitnic.

Pelzer, Dave
OTROK BREZ IMENA; sla nekega otroka po preživetju
Kako je živeti, ko te nihče ne razume? Kako preživeti, ko pa te še pred kratkim dobra in popolna mama žali in ponižuje? Skozi te strani boste tako starši kot otroci spoznali težavno otroštvo otroka, ki je tudi po več dni ostajal brez hrane.

Muck, Desa **BLAZNO RESNO ZADETI**

Pisateljica Desa Muck je s svojimi humorističnimi idejami napisala zanimivo knjigo, s katero pomaga in svetuje mladim v težavah, na katere naletijo.

Zoller, Elisabeth **EVA + MARTIN**

Še ena napeta knjiga, ki govori o ljubezni in njenih težavah, s katerimi se spopadeta tudi Eva in Martin. Hitro si priskrbite knjigo, saj vas čakajo zanimive urine, ko boste spoznali življenje nadvse zaljubljenega para.

Kotter, Ingrid **O SUPER STARŠIH LAHKO SAMO SANJAŠ**

Tudi to knjigo priporočam predvsem mladim, ki mislijo, da imajo samo oni težave s starši, saj bodo tako spoznali, da temu ni tako in da nimamo vsi staršev, kakršne bi si želeli imeti.

IVANŠKI VIC

Dve gospe ob kavi:

- Zadnjič smo čakali na avtocesti, pred semaforjem, kjer je sedaj delo na cesti, potem pa še pred zapornicami...
- Daj no! Pomisli, tudi nam se je to zgodilo. Potem pa smo hoteli dvigniti denar na bankomatu, pa še ta ni delal.

MERILEC ZA NESNAGO

Livarna v Ivančni Gorici je zmetala mastne denarce za merjenje nesnage pred njihovo ekološko sanacijo. Škoda. Naslednjič naj plačajo meni. Posodim jim staro mamo s kmetov, ki je po treh dneh spanja pri nas (v mestu) izmerila ves smrad, strup in hrup, potem pa jo jadrno ucvrla domov med rožice.

PRATIKA

Leto beži, kmalu se bo zjasnilo. Letni dopustniki so se že vrnili s potovanj, si odpočili in se povesečili s svojimi izbranimi knjigami "za samotni otok", tisti, ki ostajamo na podeželju, doma, pa si bomo zaželeli kakšno branje za jesen in zimo. Vsako leto se tako spomnimo tudi dobre stare pratike.

Ob letnem pospravku podstrešja tu, v Višnji Gori, se mi je prikazala Pratika za leto 1845. – Na svetlobo dana od c.k.r. Kmetijske družbe v Ljubljani, natisnil in založil Josef Blaznik. To je najstarejša pratika, kar jim imam, še starejšo pa je stari oče podaril Ljubljanskemu muzeju. Seveda hitro poiščem po pratiki višnjejske sejme. So že tu: v svečanu, v sušcu, v velikem travnu, v kimovcu, v listopadu, v grudnu. Polistam in takoj v začetku najdem sestavek Zgodovina pratik. Na kratko takole: najstarejša pratika, ki jo imamo v Ljubljani (v "šolski bukvarnici") je od leta 1445, na pergamentu in v latinščini pisana. Podobe svetnikov pa so podobam sedanjih pratik enake. Leta 1726 je bila prvič tiskana slovenska pratika, in to v Augsburgu. Tiskal jo je Mayr. Premišlujem, da je bilo to že pred vlado Marije Terezije (1740 – 1780). No, približujem se Veliki in Mali pratiki Valentina Vodnika. Za pisanje pratik sta zbudila Vodnika Zois in Linhart. Še malo let in že je tu opisana pratika z naslovom Nova pratika za navadno leto 1845; ta je Blaznikova.

Tiskar Jozef Blaznik (1800 – 1872) je bil od leta 1829 lastnik najboljše tiskarne v tedanji Ljubljani. Imel je svojo knjižno založbo, tiskal je tudi za razne naročnike. Bil je predsednik Društva za izobraževanje tiskarjev v Ljubljani. Tako je tiskal poleg nemških tiskov tudi najpomembnejša slovenska knjižna dela tistega časa: Linhartova, Vodnikova, Prešernova in Korytkova, Cigaletov slovar in Levstikove pesmi. Tiskal je slovenske časnike, Kmetijske in rokodelske novice, slovenski cerkveni časopis Zgodnja Danica, Slovenijo in Ljubljanski časnik, pratike itd. Natisnil je tudi dela pisatelja Janeza Ciglerja za tedanjo Mohorjevo družbo (Celovec). To nas mora Višnjane še posebno zanimati, saj je v Višnji Gori pisatelj Cigler župnikoval skoro 40 let in je tukaj pokopan.

Zanimivo je, da so pratike izdajali po Blaznikovi smrti še tričetrsto letja z oznako, da so jih tiskali Blaznikovi nasledniki. Za žalostno medvojno leto 1944 je morala iziti pratika celo v samozaložbi; tiskala jo je še Ljudska tiskarna, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Za leto 1945 je moral biti dodan pripis v nemščini. V pratiki za leto 1975 je priobčil prof. Jože Gregorič, rojen na Kostelskem v vasi Delač (bil je mnogo let odličen, požrtvovalen urednik Družinske pratike), članek Nekaj zgodovine o slovenskih pratikah. V njem nas seznanja s tem, da so se nekaj mnogi brez šole ob pratikah naučili brati in pisati. In da je pomen pratik predvsem v tem, da so po njih segali preprosti ljudje. Ko smo že pri ured-

nikih pratik, se spomnimo tudi tega, da je bil več let urednik Družinske pratike Višnjani, pesnik France Lokar iz Poljan v Višnji Gori. Vsebine pratik so se spreminjale, bile so poučne, zabavne, tudi v srce segajoče.

In naslovi pratik? Pratika za leto 1845, ki me je spodbudila k pisanju, ima naslov Nova pratika, kasneje se je pojavila Velika pratika in še kasneje Družinska pratika. Po zadnji vojni je izdajala pratiko Zadruga kat. duhovnikov (v okviru SDD), zadnja leta jo izdaja Mohorjeva družba v Celju, tiska jo Delo – tiskarna Ljubljana. Dandanes izhaja več različnih pratik, tudi Pavlihova, podeželjanom pa je najbolj všeč naša tradicionalna Družinska pratika.

Po Valentinu Vodniku (iz Družinske pratike 1986):

*Prijaznost in pokoj
celemu svetu,
zakonskim ljubezen
vsaj v prvem letu.*

*Raztrgane bebce
al skrite v žamet
želim, da bi letos
srečala pamet.*

*Bogatmu sromaku
polno mošnjico,
da lahko za Pratico
vrže stotico.*

Mihaela Zajc

IZ MEGLE V SONCE

V začetku letošnjega poletja je izdala pesnica Karolina Zakrajšek svojo drugo pesniško zbirko, združeno tudi z nekaj njene spominske proze in črticami. Delo je izšlo v Društvu upokojencev Maribor – Center, založba Drumac, Likus.

Avtorica, danes Grosupeljčanka, se je rodila leta 1924 na Kuželjcu v vasi Gabrovka in je pranečakinja pesnika Antona Hribarja – Korinjskega. Njeno pisanje je polno živosti, živobarvnosti in kljub temu, da je smelo oddaljeno od kakšnih današnjih literarnih smeri, te prevzame kot izkušen človeški nagovor,

kot tipanje v življenjsko širino, globino in višino. Oklene te v preteklost, sedanost in v skrb za prihodnost. Njeno vero v življenje nam izpove že naslov zbirke: Iz megle v sonce.

In tako smo kakor nalašč za letošnji kresni čas presenečeni prejeli lepo zeleno knjižico, plemenito opremljeno s štirimi črno-belimi grafikami, lesorezi in eno jedkanico slikarja prof. Marijana Tršarja. Ko zbirko odpreš, se ti takoj v začetku nasmehne mlado dekle s kitami – naša pesnica v cvetni mladosti. Kaj vse je morala prestati že takrat, pa zveš v njeni prozi (Snežinke, 8) v zadnjem delu knjige. Pesmi so v knji-

gi razdeljene v dve poglavji. Prvo obsega 30 pesmi za naslovom Da ne pozabiš, drugo, Bilo je takrat, pa 35 pesmi. Vprašuješ se le, zakaj lektor knjige za nikalnicami ni predvidel drugega sklonu.

Pesnica Karolina Zakrajšek rada obiskuje Višnjo Goro, saj ima tu nekaj znancev in prijateljev. Ob takih prilikah vedno radi pomoderjemo tudi o pesniku Hribarju – Korinjskem.

Pesnica je zelo dejavna v Društvu upokojencev Grosuplje. Ko bi še v naše društvo zanesla kaj živih kulturnih isker!

Mihaela Zajc

BRATU AMADEJU (KARLINU) V SPOMIN

Vsi smo ga poznali le kot brata Amadeja, vrtnarja. S svojo drobno postavo, ki se je z leti le še bolj sključila, je bil med drugimi komajda opazen. Toda ko si se pogovarjal z njim, si se srečal z dobrotnim, prijaznim nasmehom.

Dočakal je skorajda devetdeset let, od katerih jih je sedemdeset preživel za samostanskim obzidjem. Dvajsetleten se je pridružil stiškim cistercijanom in se deset let kasneje, leta 1939, odločil, da za vedno ostane med njimi. Sedemnajst let svojega življenja je preživel v begunstvu, leta 1962 pa ga je srce spet pripeljalo v Stično, ki jo je leta 1945 moral zapustiti. Tu je tudi dočakal dopolnitev svojega življenja.

Ko je stopil v samostan, si je izbral ime Amadej, kar pomeni Tisti, ki ljubi Boga. Kdor je prišel z njim v stik, je čutil, da si tega imena ni izbral naključno. Njegova ljubezen do Boga se je odražala v ljubezni do narave in do sočloveka. Večino svo-

jega življenja je preživel na samostanskem vrtu, med cvetjem in povrtinami, in bil dobrohotno na razpolago vsakemu, ki si je želel "vrtničarskih" nasvetov. V za samostan še neprijazni časih je pritekel marsikateri dinar v samostansko blagajno ravno po zaslugi brata Amadeja. Ob osmem marcu in ob koncu šolskega leta so učenci množično kupovali lončnice, ki jih je vzgojil ravno brat Amadej v svojem rastlinjaku. Na pomlad in poletje so na vrtu v samostanski klavzuri, kamor so nepovabljeni oči le tu in tam uspele pokukati skozi samostansko ograjo, zacvetele potonke, gladijole, velike marjete, nageljni, lupine in vrtnice, pa "slajer" in vse tiste preproste rože, ki so nekaj krasile naše kmečke vrtove. Jeseni, ko so postajala jutra že hladnejša in so se vrtovi odeli v meglice, so zacvetele neštete dalije. S pestro barvitostjo so pomagale preganjati jesensko sivino, ob Vseh svetih pa so košate krizanteme iz njegovega

rastlinjaka krasile grobove rajnih na stiškem pokopališču. Tisti časi so bili še skromni in preprosti, kot so bili preprosti rože in življenje brata Amadeja.

Samostanski vrt in park sta bila njegova ljubezen. Vedno urejena in vedno odraz njegove očetovske skrbi. Ko je ostarel, smo ga videvali na kratkih sprehodih, ko je zamišljeno motril drevesa. Ko si ga ogovoril, se je z njemu lastno živahnostjo takoj zapletel v "vrtinarske" pogovore. Ko sva se zadnjikrat srečala, sva se posvetila žajbljevemu grmu, ki je zrasel iz mladike, ki mi jo je, že davno tega, podaril. Na njegov nasvet sem grm v zgodnji pomladi skorajda do tal porezala, v maju se je čudovito olistal in drugo leto bo spet sinje modro zacvetel...

V barvi neba... v barvi nebeških vrto... tam vrtnari sedaj naš blagi Amadej.

M.A. Ficko

KNJIŽNICA V IVANČNI GORICI

Knjižnica Grosuplje – enota Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17
1295 IVANČNA GORICA
(v bivših prostorih Traiga)
tel.: 061/778-121
e-mail:ksenija@gro.sik.si
(REŠI KNJIŽNO UGANKO!!)

ODPRTA:

pon. in sre. od 13. do 18. ure
tor. in čet. od 9. do 14. ure NOVO!!
pet. od 12. do 17. ure NOVO!!

BIBLIOTEKARKI:

Ana Pulko
Petra Boljka

DODATNE DEJAVNOSTI:

- ure pravljic, igralne ure s knjigo: ponovno v mesecu oktobru
- vrtec na obisku, šola na obisku: po dogovoru z bibliotekarko Ano (petek dopoldan)
- likovne razstave: likovna razstava Ex Tempore Gradišče 1999
- knjižni kviz za osnovnošolce: knjižni kviz na temo Prešeren in Gorenjska: reševalne pole še vedno na voljo
- mesečna nagradna knjižna uganka, tudi na Internetu
- počitniške dejavnosti (pravkar zaključene: spoznali smo CD-rom za učenje angleščine, tiskali majice s simboli knjižnice, reševali knjižni kviz, spoznali mlade ustvarjalce časopisa Časotepec...
- medbiblioteka izposoja
- poizvedbe po Internetu
- zbirke podatkov na CD-romih
- poučni CD-romi: STEPS Q1 in 2, Raziskovanje sveta (za otroke do 5. leta), Interaktivni atlas Slovenije, Kako deluje (za otroke od 5. do 8. leta), Stavnica (za učenje črk), Tomi in Oskar (glasbeni pouk na CD-romu), Kako deluje telo (tudi za najmlajše) itd.

Knjižnično gradivo v Ivančni Gorici si lahko izposojate z grosupeljsko člansko izkaznico in obratno. (KM)

DELO LIKOVNIKOV FERDA VESELA V JULIJU IN AVGUSTU

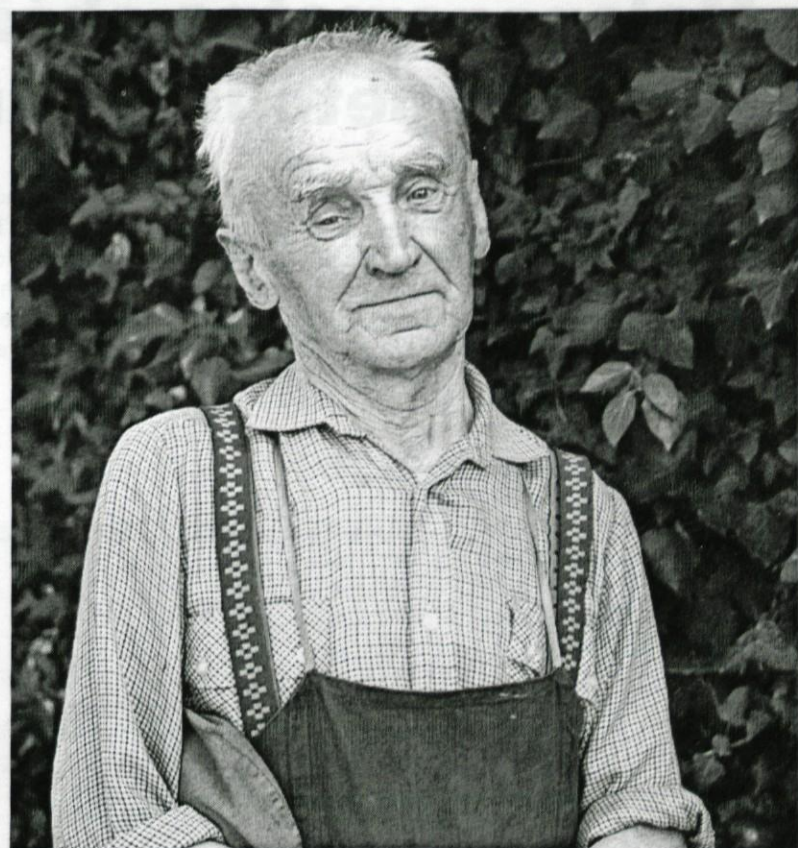
Člani kulturnega društva likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični so sodelovali v likovni koloniji ob 600-letnici Žužemberka

V drugi polovici julija so nas prireditelji praznovanja ob 600-letnici omembe kraja in gradu Žužembek povabili na likovno kolonijo, ki je potekala cel teden. Tako nastala likovna dela smo razstavili v kletnih prostorih gradu skupaj s še nekaterimi ustvarjalci. Nastala je dokaj obširna razstava, naš član Vlado Cencelj, ki tudi kipari, pa je kraju in organizatorjem podaril skulpturo gradu, ki ga obnavljajo in tako postaja nadvse zanimiv prireditveni prostor.

Člani likovnega društva Ferda Vesela v obšolskem centru Črmošnjice

V zadnji tretjini avgusta bodo člani društva preživeli delovni konec tedna v centru, da bi se bolje spoznali z malo grafiko in osnovami akvarelne tehnike. Prijavilo se je 18 članov, ki si želijo pridobiti nova znanja na tem področju.

Antonija Novak

Nogometaši Ivančne Gorice v 2. ligi

ZGODOVINSKI USPEH IVANŠKEGA NOGOMETA

Članska ekipa NK Ivančna Gorica na novih tribunah pred zgodovinsko sezono.

Ni še dolgo tega, kar je bila članska nogometna ekipa Ivančne Gorice v 5. ljubljanski območni ligi, zato je preboj v drugo državno kvalitetno ligo v minimalno kratkem času presenečenje za marsikoga. Še posebej zaradi tega, ker je ekipa z lahkoto premagovala svoje nasprotnike. Za ponazoritev naj povem, da je v zadnjem prvenstvu drugouvrščeno ekipo za seboj pustila kar za 16 točk. Poleg tega je ekipa dobila tudi priznanje in nagrado Nogometne zveze Slovenije za najbolj fair ekipo v 3. SNL – center.

V klubu pravijo, da je bilo odločilno, da so v ekipo pripeljali trenerja Nedeljka Gugolja. Naj povem, da je to trener, ki je v bivši jugoslovanski 1. ligi med drugim vodil ekipe Železničar Sarajevo, Sloboda Tuzla, Dinamo Vinkovci, Olimpija, Sutjeska ... Med drugim je na površje evropske nogometne scene spravil igralca, kot sta Srečko Katanec in Marko Elsner. Že to dovolj govori o njegovi kvaliteti in strokovnosti. Zna se prilagoditi razmeram in menda s fanti dela zelo korektno. Obenem je dokazal, da se s pravim pristopom in relativno majhnim finančnim vložkom da dosegati lepe uspehe. Seveda so za tak uspeh zaslužni tudi uprava kluba in glavna podpornika Janez Hrovat ter Zoran Iliškovič. Ne smemo pa pozabiti igralcev, ki so ta klub pripeljali do takšnih uspehov. To so predvsem najboljši domači igralci, tisti, ki so jih v nekaterih ljubljanskih klubih

že »odpisali«, ter mladi, neveljavljani igralci s širšega ljubljanskega območja : M. Čosić, N. Primc, S. Bracovič, J. Prelogar, J. Gačnik, R. Gačnik, U. Černivec, A. Černivec, A. Potokar, R. Potokar, R. Koren, M. Završek, M. Šimic, M. Vaupotič, A. Janežič, A. Jerak, D. Srovin, G. Mohor, J. Šabotič, P. Mesesnel in še nekateri.

Klub pa se ves ta čas ni krepil le igalsko in s tekmovalnimi rezultati, ampak tudi organizacijsko in predvsem materialno. Tu mislim predvsem na temeljito prenovo igralne površine, še posebej pa na izgradnjo tribun in spremljajočih objektov (garderobe, prostori za upravo, sodnike ...). Ta zares velik projekt, ki se ga je v dogovoru s klubom in športno zvezo občine pogumno lotil Janez Hrovat (Izvir d.o.o) in ki bo stal okrog 500 do 600.000 DEM, bo delno končan (tribune) do začetka letošnje sezone, ki se doma začne z drugim kolom 22. 8. 1999. Klub je pridobil tudi pomožni stadion, predviden predvsem za vadbo mlajših selekcij.

Tudi vodstvo kluba oz. upravni odbor se je razširil, saj ima 11 članov, novi predsednik pa je Boris Peterka. Ena pomembnih nalog nove uprave je nedvomno uspešno nastopanje članske ekipe, druga pa je, izboljšati in okrepiti delo z mlajšimi selekcijami. Predvsem želijo izkoristiti potencial, ki obstaja v krajih, kot so Ambrus, Zagradec, Krka in Muljava, in je sedaj slabo izkoriščen.

Da bi klub uspešno in predvsem bolje kot dosedaj deloval v našem kraju (kar je gotovo naša skupna želja) ter da bi uresničil zastavljene cilje, bo nujno potreboval večjo podporo ustreznih občinskih struktur in kraja kot celote. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da se je Ivančna Gorica na področju nogometa z uvrstitvijo v drugo ligo postavila ob bok takšnim mestom, kot so Koper, Novo mesto, Kranj itd. Naši nogometaši bodo Ivančno Gorico predstavljali širom Slovenije in bodo pomemben razpoznavni znak za našo občino.

15. avgusta se začne novo prvenstvo in klub računa na veliko podporo gledalcev. Članska ekipa je poleg uvrstitve v drugo ligo dosegla tudi lep uspeh v državnem pokalnem tekmovalju, saj se je uvrstila med najboljših 32 ekip v državi. Za uvrstitev med 16 najboljših igra ekipa 18. avgusta doma v Iv. Gorici s prvotigašem Korotanom s Prevalj na Koroškem. Če bo Klasje pravočasno izšlo, vas že zdaj v imenu kluba vabim na ogled te zanimive tekme kot tudi vseh prvenstvenih tekem. Klub se že dogovarja s kraji, kot so Ambrus, Zagradec in Ivančna Gorica, da bi tekme spremljale domače navijaške skupine. Zelo pomembno je, da bodo ligaške tekme v nedeljo popoldne, kar je za gledalce gotovo primeren čas za ogled.

Ekipa je za novo prvenstvo nekoliko spremenjena v primerjavi z lanskim letom. Na selekcijskem situ je ostalo 14 dosedanjih igralcev, na željo kluba in na željo nekaterih posameznikov pa je prišlo še 5 igralcev iz olimpijinega mladinskega pogona ter nekaj perspektivnih mladih igralcev z ljubljanskega območja. Sezona se začne 15. avgusta (tekma s Triglavom v Kranju), nato pa že sledi doljenjski derbi na domačem igrišču z novomeškim Elanom, ki bo 22. avgusta.

Pridite in pokažite svojo podporo ivanškemu nogometu in športu nasploh.

Simon Bregar

Malonogometna občinska liga – napeto in zanimivo

Malonogometna občinska liga je letos precej razburljiva, saj je po zadnjem kolu spomladanskega dela zaradi neprimerne obnašanja igralcev prišlo celo do izključitve ekipe KMN Met'k iz letošnje lige. Upamo, da bo liga sedaj potekala brez zapletov, a da bo kljub temu tudi zanimiva. Čeprav trenutna lestvica morda ne kaže tega, bo boj za prvo mesto še zelo zanimiv, kandidata zanj pa sta letos predvsem ekipi Dixi iz Stične in Bife pri Matjažu & B-bar iz Ambrusa. Do konca je še pet jesenskih krogov, ki se bodo začeli prvo nedeljo v septembru. Prvi dve ekipi se bosta 10. oktobra pomerili na medobčinskem prvenstvu z najboljšimi ekipami iz občin Dobrepolje in Grosuplje.

Lestvica pred zadnjimi petimi krogi :

1. Dixi Stična	10 tek, 8 zmag, 1 remi, 1 poraz,	25 točk, gol razl. 64 : 17	+ 47
2. Bife pri Matjažu & B-bar	9 6 2 1	19 (- 1) 44 : 19	+ 25
3. Mladost	10 4 2 4	14 38 : 33	+ 5
4. Mizarstvo Trunkelj Krka	9 4 1 4	13 23 : 16	+ 7
5. Dnevni bar Mi-x	10 4 1 5	13 29 : 36	- 7
6. Marof	8 3 1 4	10 17 : 31	- 14
7. Dob	9 2 1 6	7 24 : 41	- 17
8. Mekinje	9 1 1 7	4 15 : 53	- 38

Simon Bregar

VABILO NA MOTOKROS

V nedeljo, 5. septembra, bo v »Cukarjevi« dolini pod Kalom potekala že tradicionalna dirka v motokrosu za državno prvenstvo. Tekmovanje bo potekalo v sledečih kategorijah :

- podmladek od 8 do 10 let v kategoriji do 60 ccm
- podmladek od 10 do 12 let v kategoriji do 80 ccm
- člani do 80 ccm
- člani do 250 ccm

Tekmovanje se bo začelo z dirko najmlajših ob 12.30 uri.

Domača ekipa AMD Šentvid pri Stični bo tudi tokrat zastopana s svojimi predstavniki. Tako bosta v kategoriji podmladka od 10 do 12 let nastopila Jure Tadina in Nejc Pandur, pri članih do 80 ccm Robi Kavšek, Miha Barle in Damjan Smrekar, v kategoriji do 250 ccm pa še ni gotovo, kateri domači tekmovalci bodo nastopili, najverjetneje pa bodo Andrej Rus, Klemen Porenta in Jože Praznik.

Vse krajane vljudno vabimo, da si v čimvečjem številu ogledajo to, za naš kraj pomembno športno tekmovanje.

AMD Šentvid

KOLENDAR ŠPORTNIH PRIREDITEV V OBČINI IVANČNA GORICA ZA AVGUST, SEPTEMBER IN OKTOBER 1999

ČASOVNI RAZPORED :

28. avg. (sob.) : Tekma Levi breg Krke : Desni breg Krke v malem nogometu. Organizator je ŠD Zagradec. Kontaktna oseba je Ciril Gole, Dečja vas 2, Zagradec (tel. 041 – 716 – 702)

28. avg. (sob.) : Nočni turnir v malem nogometu Krka 99. Organizator je Športno društvo Krka, kontaktna oseba pa Jože Mišmaš, Krka 33 (tel. 786 – 045)

28. avg. (sob.) : Pohod na Krnska jezera, organizator je Planinsko društvo Polž iz Višnje Gore, kontaktna oseba je Darko Steiner, C. dol. odreda 5, Višnja Gora (tel. 784 – 136)

28. avg. (sob.) : Nogometna tekma Sever-Jug v Ambrusu, organizira ŠD Ambrus, kontaktna oseba je Jože Hočvar, Ambrus 11 (tel. 0609 – 640 – 270)

29. avg. (ned.) : Medvaški nogometni turnir v Stični za vasi iz KS Stična, organizator je ŠD Stična, kontaktna oseba je Štefan Erjavec ml., Mekinje 15 (tel. 777-056)

5. sept. (ned.) : Tekmovanje za drž. prvenstvo v motokrosu (podmladek od 8 do 10 let in od 10 do 12 let, kateg. od 12 do 18 let – 80 ccm in člani nad 18 let – do 250 ccm. Org. je AMD Šentvid pri Stični, kont. oseba pa Milan Kralj, Na klanču 1, Iv. G. (tel. 785- 101)

11. sept. (sob.) : Vzpon na Triglav, organizator je Planinsko društvo Polž iz Višnje Gore, kontaktna oseba je Darko Steiner, C. dol. odreda 5, Višnja Gora (tel. 784 – 136)

18. sept. (sob.) : Kolesarski izlet po občini Iv. Gorica in njeni okolici, organizira ŠSD Josipa Jurčiča iz Iv. Gorice, kontaktna oseba je prof. Franci Pajk, Sr. šola J. Jurčiča (tel. 778-720)

18. sept. (sob.) : Planin. pohod po Kamniških Alpah, organizator je ŠD Ambrus, kontaktna oseba je Jože Hočvar, Ambrus 11, (tel. 0609 – 640 – 270)

September : Tek po Lavričevi poti, organizira Planinsko društvo Šentvid pri Stični, kontaktna oseba je Maks Jerin, Šentvid pri Stični 117, (tel. 785 –216)

September : Planinski pohod na Triglav, organizator je Planinsko društvo Šentvid pri Stični, kontaktna oseba je Maks Jerin, Šentvid pri St. 117, (tel. 785 – 216)

September : Malonogometni turnir v Zagradcu. Organizator je ŠD Zagradec, kontaktna oseba pa Ciril Gole, Dečja vas 2, Zagradec (tel. 041 – 716 – 702)

2. okt. (sob.) : Planinski pohod na Snežnik, organizira ŠSD Josipa Jurčiča iz Iv. Gorice, kontaktna oseba je Simon Bregar s Sred. šole Josipa Jurčiča Iv. Gorica (tel. 778-720)

16. okt. (sob.) : Prvenstvo Krke v namiznem tenisu, organizira ŠD Krka s Krke, kontaktna oseba je Jože Kozinc, Krška vas (tel. 786 – 383)

17. okt. (nedelja) : Pohod po Lavričevi poti, organizator je Planinsko društvo Šentvid pri Stični, kontaktna oseba je Maks Jerin, Šentvid pri St. 117 (tel. 785 – 216)

V ta koledar seveda niso vštete tekme, ki jih odigrajo v svojih ligah naši tekmovalni klubi (NK Ivančna Gorica, RK SVIŠ, SD Sonja Vesel, SD Jože Kovačič ...)

Simon Bregar

SLOVENSKA REPREZENTANCA MED EVROPSKO ELITO

Slovenska reprezentanca v košarki na vozičkih se je, kot ste že bili seznanjeni, v kvalifikacijah na Portugalskem z osvojenim prvim mestom uvrstila med najboljših dvanajst v Evropi. Evropsko prvenstvo skupine A se je pričelo 1. julija 1999 v Nizozemskem Roermond. Slovenska reprezentanca se je v pripravljalnem obdobju po zagotovilih trenerja Milana Lukana dobro pripravila. Bila je tudi na tridnevni pripravi v telovadnici osnovne šole Šentvid pri Stični. Za to gre zahvala tudi ravnatelju šole gospodu Jerneju Lampretu, ki nam je z razumevanjem omogočil uporabo telovadnice.

Potovanje na evropsko prvenstvo smo pričeli 29. junija 1999, ko smo poleteli z brniškega letališča proti Bruslju. Od tod smo nadaljevali pot v nizozemski Roermond. Pri prehodu iz Belgije na Nizozemsko nismo opazili nobene carine ne obmejne objekta, samo tabla ob cesti nas je opozorila na prehod v drugo državo.

Po nastanitvi se je pričel prvi ciklus tekem. Dvanajst ekip so razdelili v dve skupini po šest reprezentanc, odvisno od uvrstitve v kvalifikacijah in na zadnjem evropskem prvenstvu. Slovenija je v svoji skupini imela svetovne prvake in drugouvrščene z zadnjega EP v Madridu leta 1997.

Prva tekma je bila z reprezentanco Finske. Tih smo pričakovali presenečenja. Po enakovrednem prvem polčasu 20 : 21 so nas drugo polovico postavili na realna tla in nas premagali z rezultatom 44 : 54. Naslednji dan nas je čakala reprezentanca Anglije in nas premagala s 60 : 45. Na koncu EP je Anglija zasedla četrto mesto. Tekma s starimi nasprotniki Švedi je vzbujala tiho upanje, da bomo pri njih iztržili prvo zmago in si s tem zagotovili obstanek v skupini A že v razigravanju. Po izenačeni tekmi, ki je bila na trenutke tudi zelo nervozna in nič kaj lepa za gledalce, so zmagali bolj izkušeni Švedi z rezultatom 59 : 56.

Po porazu s Švedi je padla tudi psihična stabilnost naše reprezentance, kajti pričakovali smo drugačen izid. Vendar nas je trener predramil iz malodušja in nas pripravil na tekme, ki so sledile.

Reprezentanca Nemčije, ki slovi kot trda in neizprosna, je bila naš naslednji nasprotnik. Po predstavitvi igralcev in prihodu obeh prvih peterk na igrišče sem se med Nemci počutil kot palček in počasen kot polž. Tekma se je temu primerno tudi odvijala in končala z rezultatom 72 : 47. Reprezentanca Nemčije je nato v finalu evropskega prvenstva izgubila s Francijo in postala podprvak Evropskega prvenstva v košarki na vozičkih.

Za zadnjo tekmo v skupini z reprezentanco Švice, katera je sledila, smo bili vsi pripravljani na vse ali nič. Zmaga proti Švici bi pomenila boljšo pozicijo v nadaljnjem tekmovanju. Tekmo smo začeli zelo suvereno in po desetih minutah igre smo naredili že precejšnjo razliko. Kljub temu trener ni dovolil eforije. Tekmo smo pripeljali do konca in zmagali s 66 : 37. Zmaga nam je dala tudi samozavest. Zelo težko smo pričakovali izid tekme v nasprotni skupini. Proti večeru smo izvedeli da je naš nasprotnik reprezentanca Avstrije, s katero smo se pomerili predzadnji dan prvenstva. Tu je bilo na začetku malo neroveze, vendar smo kmalu strnili vrste in nismo pustili presenečenja. Naše severne sosedice smo hladno ugnali z rezultatom 53 : 38.

Zadnji dan je bil za nas zelo napet, poln pričakovanj, kdo bo naš nasprotnik za obstanek v elitni skupini. Kmalu smo izvedeli, da je to reprezentanca Španije, ki je bila na zadnjem evropskem prvenstvu četrta. Kljub temu je vsak gojil kanček

upanja; trener je po skupnem sestanku na predvečer tekme v šali obljubil tudi britje njegove glave, če nam podvig uspe. Ko smo se postavili na igrišče proti reprezentanci Španije, sem imel občutek: danes bo pa šlo še za tisto, kar nam je za las zmanjkalo v prvih tekmah. Ta tekma je pomenila obstanek med najboljšimi osmimi reprezentancami v košarki na vozičkih - skupaj v Evropi nastopa enaintrideset reprezentanc. Tako kakšno mesto slabše še vedno ni katastrofa, vendar elita je elita. Po sodniškem žvižgu se je tekma začela. Prvi so povedli Španci, takoj jim je sledilo povračilo in tako se je izmenjevalo do petnajste minute. Potem smo naredili minimalno razliko in polčas zaključili s 35 : 31. Drugi polčas smo začeli, lahko rečem, brez napak, tako da smo presenetili tudi nasprotnike. S trdo igro smo jih držali in celo povečevali razliko. Osem minut pred koncem smo vodili za sedemnajst točk. Nato pa je prišlo naših slabih pet minut. Španci so se nevarno bližali in zmanjševali razliko. Minuto pred koncem smo vodili samo še za tri točke, vendar je naš najbolj izkušeni igralec Marjan Trdina zadel trojko. Takoj je sledila tudi s španske strani in razlika je bila spet minimalna. Začele so se delati osebne, vsi smo bili v bonusu, prosti meti so odločali tekmo. Vendar nam je uspelo. Z rezultatom 67 : 64 smo premagali reprezentanco Španije. Zasedli smo odlično osmo mesto, katerega, moram priznati, nisem pričakoval, in na koncu obrili trenerja, kar je bila svojevrstna atrakcija.

Barve slovenske reprezentance smo nosili: trener Milan Lukan, igralci Marjan Trdina, Jani Trdina, Gregor Gračner, Igor Dubrovski, Mičo Ostojič, Tomaž Barbom, Marjan Petrnelj, Dane Kastelic, Jože Žgajnar, Slobodan Banjac, Jože Berčon in Peter Robnik. V odpravi sta bila še spremljevalec Uroš Okoren in vodja ekipe Igor Malič.

Dane Kastelic

SUHI - DEBELI, NEPOROČENE - POROČENE

Prvi avgust res ni bil navaden dan, predvsem ne za dobske može in žene ter gledalce, ki so uživali v atraktivnih nogometnih tekmah. Že četrtič so organizatorji in sodelujoči poskrbeli za obilico smeha, pa seveda tudi za pijačo in slastnega odojka.

Tradicionalni dan nogometa v Dobu se je začel s turnirjem gasilskih enot. V predtekmovanju sta bili po zaslugi ekip Doba 1 in 2 izločeni obe ekipi Radohove vasi, Temenica je premagala Šentvid, Zagorica pa je izločila ekipo Hudo - Iv. Gorica. V finalni del sta se prebili Zagorica in prva ekipa Doba. Slednja je zmagala z rezultatom 2:0. Pokal je ostal v domačem kraju. V tekmi za tretje mesto pa je bila druga ekipa Doba močnejša od Temenice.

Ob drugi uri popoldan, ko je sonce najbolj pripekalo, so se v boj za žogo pognale poročene in neporočene ženske. Sodnik Silvo je imel precej dela, saj je bila žoga enkrat na eni, drugič na drugi strani. Igra se je pričakovano odvijala predvsem po zraku, vendar pa so ženske pokazale veliko borbenost ter mozem dokazale, da niso večje le v gospodinjstvu (tu verjetno nimajo konkurence). Uspešnejše so bile neporočene, odločilna gola pa sta padla šele v drugem polčasu.

Prišli smo do vrhunca dneva. Tekma Suhi - Debeli se je, tako kot se spodobi začela s himnama obeh ekip. Ekipa Suhih je potrebovala kar dva vratarja: Rudija Kastelica v posebni vratarški opravi, s čelado na glavi in masko na obrazu, ter Bojana Rusa (Jacksona). Igra je bila ves čas izenačena. Tekme je komentiral izkušeni Jože Glavič, ki je vse skupaj še malo "začinil", tako da smo se lahko od srca nasmejali.

Med polčasom so se moški in ženske pomerili v igri "Bacanje kamena sa ramena". Med ženskami je kamen najdlje vrgla Dragica Stopar (4,40m), druga je bila Marta Glavič in tretja Vida Zajc. Može so se borili za svinjsko glavo in pivo. Nič čudnega, da je vratar suhih Rudi dal od sebe vse moči in kamen zalučal kar 6,80m. Glavo je verjetno razdelil med svoje soigralce. Drugi je bil Zvone Čebular, tretje mesto pa sta si delila Silvo Podobnik in Marko Antončič.

V drugem polčasu je šlo še bolj na tesno. Sodnik je dopuščal precej grobo igro, saj so Debeli brez težav dobesedno prenašali Suhe po igrišču. Vratarju Rudiju je bilo očitno dovolj igrice in je v roke prijel veliko macolo ter enega od Debelih želel onesposobiti. Ker pa se ta ni dal kar tako, ga je vratar preprosto ustrelil s puško (nabojev v resnici ni bilo, da ne bo nesporazumov). Tekma se bo zagotovo pisala v zgodovino. Rezultat je bil tudi na koncu tega polčasa neodločen. Pri streljanju prostih strelav je padlo kar nekaj evrogolov. Tekma se je končala z rezultatom 6:5 za ekipo Suhih.

Po zadovoljnih in nasmejanih obrazih gledalcev in sodelujočih lahko sklepam, da so organizatorji popolnoma dosegli svoj namen. Pričakujemo, da bomo lahko tudi naslednje leto z njimi preživeli čudovito nogometno nedeljo v Dobu.

Vesna Kralj

DRUŠTVO PODEŽELSKJE MLADINE
"KALČEK"

v sodelovanju s

KMETIJSKO SVETOVALNO SLUŽBO
ENOTA IVANČNA GORICA

P R I R E J A

TEKMOVANJE ORAČEV LJUBLJANSKE REGIJE

ki bo v soboto, 14. 8. 1999, v Šentpavlu pri
Šentvidu pri Stični, z začetkom ob 8. uri.

Prisrčno vabljeni vsi, ki vas tovrstno dogajanje zanima. Imeli boste priložnost videti najsodobnejše traktorje in tudi pluge, s katerimi je možna optimalna pripravljenost zemljišča.

ZAUPAJTE VASE - MATURA 1999

SŠ "JOSIP JURČIČ" IVANČNA GORICA 1999
81 uspešnih maturantov skupaj z vsemi tistimi, ki so jim pomagali na poti do mature in preko nje.

Tudi letos je Srednja šola Josipa Jurčiča 26. julija 1999 slovesno razdelila maturitetna spričevala, pohvale in Jurčičeva priznanja letošnjim maturantom. Prireditev, ki so se je udeležili poleg profesorjev in dijakov tudi njihovi starši in povabljeni gostje, so vsebinsko zasnovali profesorji M. Glavan, G. Ficko in M. Jevnikar, izvedli pa so jo dijaki R. Godec, A. Ficko in M. Mausar.

Letošnji uspeh je bil pri nas 77,88 %, vendar ob natančnejši razčlenitvi rezultatov lahko ugotovimo, da je do sorazmerno nizkega procenta uspešnosti vseh kandidatov prišlo zato, ker so bili občani (nekdanji dijaki, ki so želeli opravljati maturo) le 20 % uspešni. Uspeh gimnazijskih razredov le rahlo odstopa od letošnjega slovenskega povprečja (85 %), saj znaša 84,29 %, v ekonomskih razredih pa je uspeh 80,81 %. Da je naša srednja šola kvalitetna, dokazujejo tudi dosežene točke uspešnih maturantov, saj je dijakinja M. Sever dosegla 30 od 34 možnih točk in se bo z drugimi najboljšimi maturanti udeležila sprejema pri predsedniku

republike.

Šoli in profesorskemu zboru bi morali za tak uspeh samo čestitati. Marsikateri od "kritikov" pozablja, da je naša srednja šola odprta vseh populaciji in ne postavlja vpisnih pogojev in omejitev, med vpisanimi so pogosto tudi učenci z manj predznanja. Večina dijakov se v šolo vozi, kar je za dijaka in profesorja oteževalna okoliščina. Šolski prostori so "preobljudeni", saj v njih delata dve šoli. Kaj bi le bilo, če bi imeli že devetletko? Še mnogo drugih elementov je, ki bi mogli govoriti za to, da ima naša šola težje delovne pogoje. In vendar dosega tako lepe uspehe!

Naši maturanti so bili stodontno uspešni pri biologiji, psihologiji, kemiji, fiziki, ekonomiji, pri slovenskem jeziku so bili 99,01 procentni, najslabše so se odrezali pri matematiki zahtevnejšega nivoja, kjer pa so bili kljub vsemu 81,25 % uspešni. Kaj naj bi si želeli še več? Za tako prizadevano delo so bili nagrajeni s spričevalom, rdečim nageljčkom, stiskom roke in prisrčno

in osebno oblikovanimi kratkimi čestitkami ravnateljice, psihologinje in posameznih razrednikov. Vsakdo od prisotnih je lahko ugotovil, da ima pedagoški zbor do vsakega dijaka osebno odnose. Prepričana sem, da so doseženi uspehi tudi odsev medčloveških odnosov na tej šoli.

Najuspešnejši maturanti pa so dobili tudi Jurčičeva priznanja in pohvale. Zlato Jurčičevo priznanje sta prejeli letošnja najboljša maturantka M. Sever iz 4. b in že lanskoletna maturantka, sedaj pa uspešna študentka mikrobiologije, Barbara Piškur, ki se je v šol. letu 1997/98 z najvišjim možnim številom točk uvrstila med najboljše slovenske maturante.

Srebrno Jurčičevo priznanje so prejeli Rok Godec in gledališka skupina pod mentorstvom prof. V. Celarc v sestavi: T. Fink, T. Kozelj, M. Zajc, G. Genorio in J. Zupančič.

Bronasto Jurčičevo priznanje pa sta prejela M. Kramar in J. Papež.

Pohvale s knjižnimi darili so dobili naslednji četrtošolci oz. maturanti: M. Panjan, L. Smerkolj, K. Verbič in D. Skerbiš.

Slavnostni govornik na prireditvi je bil eden od razrednikov zaključnih razredov, prof. G. Ficko. V svojem nagovoru je mladim položil na srce, naj bodo vztrajni, pogumni in polni samozaupanja. To jim bo pomagalo uresničiti njihova pričakovanja in sanje v prihodnosti, ki naj bo poštena, zvesta mladostnim sanjam, pa zato tudi lepa in srečna za vse nas.

Vsem mladim, ki stopajo v novo obdobje svojega življenja, želimo, da bi ohranili in razvijali zaupanje vase, do jeseni pa vsem lepe počitnice.

Zapisa M. Ficko

NAŠI MLADI GLASBENIKI SO BILI SPET NAGRAJENI

Že v maju 1999 je bilo v italijanskem mestu Pietra Ligure mednarodno glasbeno tekmovanje, na katerem so se glasbeniki od 9. do 35. leta pomerili v različnih kategorijah (klavir, klavirski duo, kitara, orkester, komorni ansambel, vokalne skupine in operni pevci).

Klavirskega tekmovanja so se iz Slovenije udeležili učenci državne glasbene šole iz Kopra ter učenci privatne glasbene šole Musica viva, ki jo vodi ga. Lorena Mihelač. Prijavljeni tekmovalci so bili razdeljeni v osem skupin, kategorij, katerih vsaka zajema določeno starostno skupino. Našo "ekipo" so sestavljali naslednji učenci: Monika Rokavec iz Stične, ki se je uvrstila v številčno zelo močni C kategoriji (učenci do 13 leta) med najboljše uvrščene tekmovalce svoje kategorije, Janja Omejec iz Stične in Ines Vidmar iz Žužemberka, ki sta se v A kategoriji, torej med najmlajšimi, uvrstili na zavidljivo tretje mesto (prve nagrade v tej kategoriji sploh niso podelili), Špela Linec iz Šentvida pri Stični pa je v B kategoriji (do 11. leta starosti) dosegla v močni konkurenci peto mesto. V ekipi je sodelovala tudi Urška Zupančič iz Dolenjskih Toplic.

Da so se otroci lahko udeležili tekmovanja, so bila potrebna znatna finančna sredstva. Delno so jih

prispevali starši, dobršen del pa sponzorji, ki so z razumevanjem podprli to akcijo. V njej so sodelovali naslednji: iz Ivančne Gorice mesnica Pikel, trgovine Vrtiček, Elektroptrip, Šipeca, Tango, cvetličarna Jana, gostilni Pri Frenku in Krjavelj ter picerija Podobnik. Iz Šentvida pri Stični nas je podprla picerija Kegeljček, iz M. Hudega trgovina Elektromaterial, iz Stične

podjetje Sitik, z Vira pri Stični pa so prispevali sredstva fotoatelj Medved, slaščičarstvo Kovačič in frizerstvo Jelka. Finančna sredstva je primaknilo tudi turistično društvo Žužemberk. Vsem, ki ste nas podprli, se za pomoč iskreno zahvaljujemo.

Po razgovoru z L. Mihelač zapisala M. Ficko

Naši mladi tekmovalci z mentorico L. Mihelač

1. SLOVENSKA KONFERENCA O PREVENTIVI NA PODROČJU AIDSA

"MLADI LAHKO USTAVIMO AIDSA"

SLOVENSKI LITERARNI NATEČAJ

Spoštovani!

Vljudno vas vabimo na 1. slovensko konferenco o preventivi na področju aidsa *Mladi lahko ustavimo aids*, ki jo organizirajo Ministrstvo za zdravstvo RS, Inštitut za varovanje zdravja RS in Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica in bo potekala v veliki dvorani kulturnega doma 3. septembra 1999 v Novi Gorici. Namen konference je, seznaniti strokovno in širšo javnost s fenomenom aidsa, ki je multidisciplinaren in aktualen v vseh segmentih našega bivanja, in prispevati k širšemu razumevanju te problematike med strokovnjaki, boljše razumevanju javnosti ter kvalitetnejšemu delu z mladimi.

Mladim grozi nevarnost okužbe s HIV takoj, ko vstopijo v spolno aktivno obdobje svojega življenja ali ob prvih stikih z injicirajočimi ilegalnimi drogami. Izkoristiti moramo vsako priložnost še pred nastankom izpostavljenega tveganja na vseh ravneh našega bivanja: doma, v šoli, v medijih ... da jim pomagamo pridobiti potrebne informacije, znanje in spretnosti za varno življenje v dobi HIV/aidsa. Zavedamo se, da bo razvoj epidemije v Sloveniji v veliki meri odvisen od ozaveščenosti.

Zato so Inštitut za varovanje zdravja RS, Zavod RS za šolstvo in Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica razpisali slovenski literarni natečaj na temo *Mladi lahko ustavimo aids*, ki je namenjen ozaveščanju in utrjevanju varnega spolnega vedenja med mladimi. Prejeli smo že nekaj zanimivih prispevkov. Tudi poletne počitnice so priložnost, ko lahko z našimi posegi omejimo tvegano vedenje, predvsem med mladimi in v skupinah z visoko tveganim vedenjem.

Medije prosimo za vzpodbujanje dijakov pri pisanju literarnih prispevkov. V obliki proze ali poezije naj izrazijo vrednote, prepričanja in stališča, povezana z varnim spolnim vedenjem.

Prispevke naj pošljejo na naslov:

Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica, Kostanjeviška 16a, 5000 Nova Gorica, s pripisom "Mladi lahko ustavimo aids".

Strokovna komisija bo izbrala tri do pet nagrajencev iz vsake regije. Avtorji bodo prejeli majico z logotipom akcije in brošuro z literarnimi prispevki. Z žrebanjem bomo podelili zanimive nagrade - vožnjo z balonom, helikopterjem, mogoče celo jadranje, zanimive izlete... odvisno od finančne pomoči donatorjev. Načrtujemo tudi koncert z razstavo in ogled gledališke predstave MGL na temo aidsa Primer Ronald Akkerman. Brošuro z literarnimi prispevki bomo distribuirali v šole, zdravstvene domove in na druga javna mesta po Sloveniji.

Za dodatne informacije pokličite ga. Ireno Velušček na tel. 065/125.206, faks 065/125-202, e-mail: .

Prepričani smo, da bomo z vašo pomočjo prispevali k bolj brezskrbnemu in zadovoljnemu odrasčanju, kljub tveganju, ki so mu mladi izpostavljeni.

Lep pozdrav!

Irena Velušček,
predsednica organizacijskega odbora

VRTEC SONČEK IZ ZAGRADCA NA IZLETU

Otroci, ki hodimo v zagraški vrtec Sonček, obe vzgojiteljici in naši starši, smo bili zelo veseli, ko smo se z avtobusom odpeljali na izlet. Najprej smo šli v ljubljanski živalski vrt. Videli smo opice, slona, leva, žirafe, različne papige, noje, zebre, kamele in še mnoge druge živali. Lahko smo pobožali ježa in kačo Sandija, nekateri so jezdili ponija. Vodič nam je o različnih živalih povedal mnogo zanimivega, potem pa smo se razkropili ob igrišču in se veselo igrali.

Ko smo se vračali proti domu, smo zavili še k izviri Krke. Vodička nas je varno vodila po podzemni jami, kjer smo videli tudi človeško ribico. Nazadnje smo šli še na dober sladoled na Turistično kmetijo Gradiček in se okrog dveh srečno vrnili domov.

Lepo smo proslavili konec prvega leta obstoja našega vrta. Upamo, da bo podobnih izletov še veliko.

Slavka Vidic

2 X 3 (DVA KRAT TRI) TEKAVČEVI IN ZUPANČIČEVI TROJČKI

ZUPANČIČEVI TROJČKI

TROJNI KRST

30. maja so v Gabru krstili trojčke naše domačinke iz Šentvida pri Stični, Ani Zupančič. Župnik je že nedeljo pred tem oznanil dogodek, tako da so se lahko pripravili tudi radovedneži. Ani in njen Brane pravita, da je bilo v cerkvi resnično več ljudi kot ponavadi. Verjamemo, da so prišli tudi zato, ker so želeli zmoliti kakšen očenaš za prihodnost malih štručk in ne samo zaradi "firbača".

Iz radovednosti, kako jim gre, pa smo se tudi mi odpravili k njim (če bo kdo začutil, da potrebuje pomoč, pa tudi prav).

Pričakala nas je trojica odraslih ljudi s polnimi naročji malih šestmesečnih otročičkov. Katjo je pestovala Anina tašča, Tina je bila pri mami in Nejc, seveda, pri očku Branetu. V hiši je bilo presenetljivo tiho. Predstavljal sem si namreč, da mora biti življenje s trojčki precej bolj kaotično.

ŠEST UR JOKA SKUPAJ

Ani pripoveduje: Sedaj so že bolj umirjeni. V začetku pa so znali jokati tudi po šest ur nepretrgoma, vsi trije naenkrat. Peljali smo jih tudi k zdravniku in povedal nam je, da to pride tudi od tega, ker so bili rojeni prezgodaj. Verjetno gre za krče.

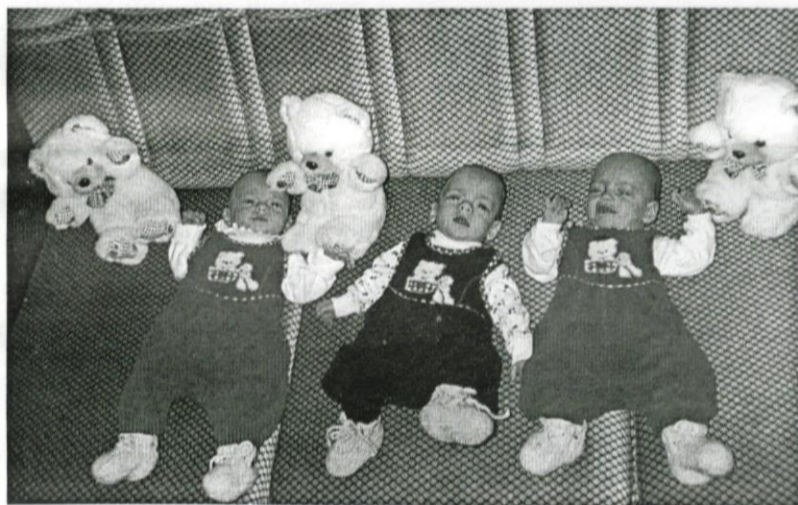
KDAJ SO PRIŠLI NA SVET

Odirati sem se začela že v petem mesecu nosečnosti, vendar so mi v bolnici pomagali, da sem zdržala še do šestega meseca, potem pa je narava šla svojo pot. Nekega dne mi je na lepem odtekla voda in na smrt sem se prestrašila. Kot nalašč je takrat prišla mimo domačinka babica Marinka iz Ivančne Gorice in zdelo se mi je, da so se mi odprla nebesa, ko sem jo zagledala. Pomirila me je in kmalu je bila sku-

paj vsa ekipa za porod. Tu so bili pediatri. Na svet so prišli trije še nebogljeni otročički in zopet so jim v bolnici pomagali, da so preživeli. Imeli so namreč le po eno kilo teže, niso znali še sami dihati in so izgledali res nebogljeni. Takoj so jih dali v inkubator in na umetna pljuča.

BODO PREŽIVELI?

Po desetih dneh so nam rekli, da so izven življenjske nevarnosti, in to je bil najlepši dan v mojem življenju. Tako sem si namreč želela otrok, da se mi je želja morala uresničiti. Z

Branetom sva jih čakala deset let. Pripravljena sem bila vse narediti za njih, in to, da bodo preživeli, je uresničilo vse moje sanje.

KDAJ JE HUDO?

Včasih je hudo. Od začetka še posebej, ker so res jokali in nismo vedeli, kaj jim je. Včasih smo jokali vsi. Še dobro, da mi pomaga tudi mami Malči. Res je zlata in posebej se ji zahvaljujem za vso pomoč. Čez teden je namreč kar pri nas in nam pomaga. Ker je urnik naporen, včasih ne najdemo pravega časa za razgibanje otrok. Da ne bo kakšne pomote: otroci so zdravi, toda bolj moramo skrbeti za njihovo

razgibanost, kot bi bilo to potrebno sicer. Tina bo kmalu šla na operacijo kile, drugega hudega pa na srečo ni. Pediatri jih pohvalijo, da lepo napredujejo. Posebej Katja je prava borka. Že od malega je bila taka in z njo je tudi najmanj dela. Prav samostojna je.

Veliko daril smo dobili od sorodnikov in prijateljev. Voziček imamo pa od muljavskih trojčkov, saj je bila Irena zelo prijazna in nam je ponudila tudi še drugačno pomoč.

KAKŠEN JE URNIK

Vstanemo ob petih. Nahranimo otroke, Brane gre v službo, z mamo si potem privoščiva kavico, potem pa si sledijo spanje, hranjenje, umivanje, crkljanje, razgibanje in previjanje in spet in spet. Na dan porabimo približno 18 plenec (to je kakšnih 300 na mesec), sicer pa gremo še na kakšen sprehod, mama vmes skuha, kaj zlikava, pospraviva. Na srečo sedaj prespijo noč, tako da je mirno vsaj ponoči.

SLEDI SPANJE

Ko smo se tako pogovarjali, je prišel čas za spanje, Ani in Brane sta hitela pripravljat male zaspančke (Brane se je le mimogrede spomnil, da je po televiziji košarka), mi pa

smo si v njihovi sobi ogledali verze, ki so jih Ani namenili sodelavci. Delček smo si jih prepisali tudi v bralce Klasja:

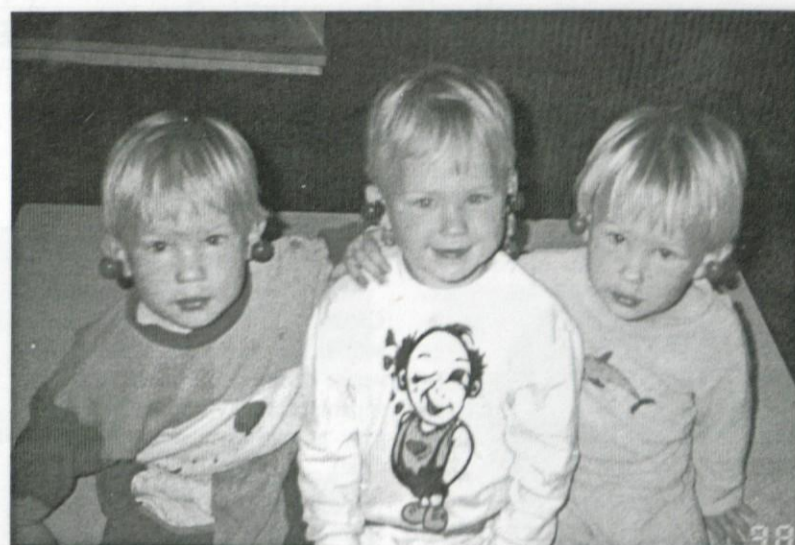
... Zdaj v pozabo gre trpljenje, strah in skrb in solze skrite. Štručke male tri povite poplačilo so za sanje in za silno hrepenenje. Kadar Ani gleda vanje, nič ne misli, le smehlja se.

TEKAVČEVI TROJČKI

Spomnimo se tudi zgodbe o Tekavčevih trojčkih. Vsi poznamo njeno žalostno plat, in sedaj, po treh letih in pol, nas zanima, kako so si uredili življenje. Še posebej zato, ker je Irena izredno močna osebnost in je imela za nas nekaj res lepих življenjskih misli.

KAKO JE PREŽIVELA IRENA?

Pravi, da je bilo v začetku hudo. Sprejeti je morala dejstvo, da je tragično ostala brez moža, a skrbeti je morala tudi za tri male otroke. Tu ni bilo prostora za samopomilovanje. Najti je morala pot in pravi, da so jo izkušnje obogatile, iz nje naredile trdnjšo in hkrati tankočutnejšo osebo. Smilijo se ji ljudje, ki nimajo preizkušnje, še pravi. Saj ti ne vedo, kaj so prave vrednote. Ko pa v življenju nekaj doživiš, se odpreš tudi za

potrebe drugih, znaš pomagati tudi drugim, prepoznaš pomoči potrebne in jim tudi znaš pomagati. Pravi, da se ni zaprla vase in svojo nesrečo, ampak se je še bolj odprla, tudi za druge.

ROBERT

Tu pa so že tudi njeni mali triletniki. Sprejme nas Robi in nič ni sramežljiv fantič. Kaže mi "mavljince", ki lezejo izpod stopnic, in mi pove, da ne pikajo. Prvi se tudi

klopom, ki ga je dobila na prizorišču Desetega brata in mami ji že hiti reševati zagato s pravo "kremico".

PLAČILO VARSTVA

Irena pripoveduje: Saj veste, otroci, tudi če so trije, so veselje in skrb. Sicer pa mi veliko pomagajo sorodniki in znanci. Vesela sem vseh oblekic zanje in vseh daril, ki so jih dobili, tudi za darilo občine ob njihovem rojstnem dnevu. Vsi skupaj smo zadovoljni tudi v bolj skrom-

spusti po lesenem, šestmetrskem toboganu, ki ga je, tako kot vsa druga igrala pri hiši, naredil dedi Vinko. Tudi konjička imajo, ampak v naravni velikosti, oblečenega v kravjo kožo z grivami iz kravjih repov in vrtiljake in kočjo, pa tudi voziček, s katerim se pripeljejo na prizorišče igre Deseti brat, v kateri sedaj nastopajo. (Ne zdržijo do ponoči. Mami jih počaka v ozadju prizorišča in jih odpelje domov na sladko spanje.)

JURIJ

Jurij mi pove, da si rokice maže s kremico, na kateri je narisano dojenček. Pove mi tudi, da so Barbaro spekle koprive in da bi bila njegova kremica dobra za namazat, saj kožica vpije kremico.

BARBARA

pa pove, da ima probleme tudi s

nem, če je potrebno. Tudi v službi gledajo name, saj bi morala imeti nočne, pa imam sedaj le dopoldanske izmene. Pomagata mi starša, hrano pridelamo doma in od občine dobivam plačilo varstva. Močno upam, da mi bodo to odobrili tudi vnaprej.

KAJ PA MORJE?

Doslej nismo še bili na morju, sedaj pa si to res že zelo želimo. Mogoče nam bo uspelo za kakšen dan smukniti v bratovo prikolico.

Želimo jim veselo poletje in naj jim zamisel z morjem res uspe! V naslednji številki pa vam mogoče pokažemo tudi kakšno sliko otrok s prizorišča Desetega brata.

Ksenija Medved

VSE STRANI TEGA SVETA • VSE STRANI TEGA SVETA • VSE STRANI TEGA SVETA • VSE STRANI TEGA SVETA

MLADI NA POTI V EVROPO

Maturantski izlet naj bi bil priložnost, da skupaj, v družbi sošolcev, spoznavamo nove svetove. Na ta način se združita tako zabavni kot tudi poučni del potovanja. To pa ne pomeni, da slednji ne more biti sproščujoč. Marsikdo tega ne razume in se mogoče sploh ne potruditi, da bi razumel, kakšne lepote in zanimivosti lahko skrivajo tuje dežele. Povprašali pa smo nekatere dijake, kaj si mislijo o letošnjem maturantskem izletu.

Ali si bil(a) zadovoljen(a) z maturantskim izletom? Kaj ti je bilo najbolj všeč?

MITJA iz 3.b: Španski temperament mi je skoraj dobesedno zlezel pod kožo. Pa ulice španskih mest, obsijane z zahajajočim soncem. V spominu pa mi je ostal tudi pogovor z revnim črnim prodajalcem iz Senegala, katerega smo osrečili z nakupom večine njegovih drobnarij.

MATJAŽ iz 3.a: Zelo sem bil zadovoljen. V bistvu mi je bilo vseč vse razen vremena. Zame je bilo pre-malo vroče. Klima na avtobusu pa premrzla. Viteške igre in flamenko so mi bili všeč, čeprav me je takrat malo zmanjkalo. Smo pa dobro jedli in pili.

KSENIJA iz 3.a: Z izletom sem zelo zadovoljna. Vodenje in organizacija sta bila odlična, pa viteške igre s celotno predstavo. Pa še nekaj! Barcelona je gotovo eno izmed najlepših evropskih mest.

prof. VOLKAR: Seveda! Tako sem spoznal nove dežele in ljudi, pa tudi pridni dijaki so pripomogli k dobremu izletu. V spominu sta se mi vtisnila flamenko in bolero. V bistvu je bilo zame vse novo, in kar je še neznanega, te na nek način tudi zelo pritegne in ti ostane v lepem spominu.

ANDREJ iz 3.i: Če sem bil zadovoljen? Tako, tako, bi rekel. Zadnji večer je bil najboljši. Diskoteka, sangrije, ženske – Španke.

JANI iz 3.g: Viteške igre so bile prima. Kot bi bil v srednjem veku. Lahko si jedel z rokami in pil, kolikor si hotel. Pa tudi vroča španska obala je bila... vroča! Sicer pa je bilo vse skupaj malo prenatrpano, preveč ogledov.

SLAVKO iz 3.i: Zadovoljen sem bil. Najboljše pa so bile zabave s prijatelji. Pa Barcelona!

NEŽA iz 3.a: Ja! Najbolj mi je bil všeč Lloret del Mar in nakupovanje po ulicah, pa Costa Brava, Dalijev muzej, no, pa tudi Francija je lepa, še posebej Monako in vodenje je resnično treba pohvaliti. Zadnji večer imam pa najbolj v spominu.

MATEJ iz 3.a: Nad pričakovanji. Glede nadzora mislim. Predstavljal sem si, da nam bodo dali "železne verige okoli vratu," pa so bili vsi precej tolerantni. V spominu pa imam prav gotovo viteške igre (vino) in disko.

JANA iz 3.a: Bila sem zadovoljna. Španija me je najbolj očarala (sangrija, prijazni Španci, Costa Brava, sonce, Rambla, španski temperament in flamenko). Nepopisno lepo!

ANA iz 3.a: Samo da slišim besedo potovanje, tuje dežele in ljudje,

pa sem že zadovoljna. Všeč mi je bilo čisto vse, le Francijo smo si premalo ogledali, tako da večini ni bila všeč. Iskric v meni je, osebno, najbolj vžgal španski temperament in z njim povezani ples, francoska Azurna obala in njena mesteca. Vsak kraj, tako španski kot francoski, ima svojo dušo, utrip in šarm. No, pa da viteškega turnirja ne pozabim in moje nepričakovane vloge gospe vitezovega srca.

Nad čim si bil(a) razočaran(a)? Ali je bilo kaj takega, kar ni bilo v skladu s tvojimi pričakovanji?

MITJA: Preveč smo se ukvarjali k kamnitimi spomeniki in premalo smo imeli stika s pristnimi ljudmi dežel, ki smo jih obiskali. Premalo smo spoznali špansko kulinariko. Francija mi v bistvu ni bila preveč všeč, mogoče prav zaradi ljudi. Je pa pokrajina lepša od španske.

MATJAŽ: Francija je pusta glede rastja. Sama ravnina in povsod je tako suho.

KSENIJA: Hrana v zadnjem hotelu. Solate so bile obupne!

prof. VOLKAR: Preveč smo rinili v diskoteko, čeprav je boljše v "pubih". Pa absolutno preveč vožnje z avtobusom.

ANDREJ: "Too much" ogledov sakralnih objektov.

JANI: Jaz se čisto strinjam z Andrejem. Pa ogled Dalijevih nerazumljivih del je bil brez veze in sami ogledi nasploh.

SLAVKO: Premalo kopanja je bilo. Enkrat smo se sprli z našimi sošolkami in je bilo res žalostno. No, pa smo se potem zopet pobotali in je bilo spet vse v redu.

NEŽA: Razočaralo me je, ker enkrat nismo smeli dlje ostati zunaj in nas sploh poslušati niso hoteli, da bi se zmenili, kot se zmenijo normalni ljudje. Malo so me razočarali tudi Francozi. Tako brezosebni so, pa še slabo postrežbo imajo v hotelih in visoke cene. Sicer pa je Francija lepša in zanimivejša dežela kot Španija, česar za njene prebivalce ne

bi mogla trditi. Ravno obratno, bi rekla.

MATEJ: Razočaran sem nad avtobusom. Bil sem stisnjen kot v ribji konzervi in vozili smo se do neskončnosti.

JANA: Francija me je razočarala, še posebno hotel. V Franciji so vsi tako visoki, pa tudi profesorji bi nam morali privoščiti malo več svobode.

ANA: Malce sem bila razočarana nad francosko pokrajino Camargue. Je pa res, da si je nismo pobliže ogledali.

Ali se boš še kdaj vrnil(a) v dežele, ki si jih obiskal(a)? Zakaj da oz. ne?

Skoraj vsi naši popotniki so se brez pomisleka odločili vrniti v sončno Španijo, kjer so preživeli največ zabavnih dni. Le Matjaž je priznal, da je bolj "zapečarski" tip in ima najraje lasten prag in posteljo.

Prav gotovo sta v nas pustila globok vtis kulturno in arhitekturno pisana Barcelona ter dolge peščene plaže Costa Brava. Francija je bila za večino šele v drugem planu, kar pa je povsem razumljivo. Provanso smo si ogledali zelo površno in mislim, da je en dan odločno premalo, da bi lahko začutil vsaj košček lepote, ki jih ponuja Francija. Francija skriva še nešteto skritih zanimivosti in kar vabi, da bi popotnik pokukal v njena nedrja, polna naravnih in kulturnih bogastev.

Kakšen je po tvojem idealen maturantski izlet?

MITJA: Ravno prav prostega časa (ne mislim zdaj popivanja, ampak

čas, da si ogledaš, kar te najbolj zanima), mogoče malce manj ogledov kot jih je bilo pri nas, in več stika z domačini.

MATJAŽ: Naš izlet bi bil kar lahko model za idealen maturantski izlet.

KSENIJA: Jaz se čisto strinjam z Matjažem. Naš je bil odličen.

prof. VOLKAR: Veselo druženje s prijatelji, brez alkohola.

ANDREJ: Zabavni večeri, veliko lepih deklet in manj ogledov, kot jih je bilo na našem maturantskem izletu.

SLAVKO: Manj hoje in ogledov različnih znamenitosti in več prostega časa za spoznavanje nočnega življenja in zabave.

NEŽA: Vsak dan za koš veselja, dobre hrane in pijače ter zabavnih ljudi, pa mogoče manj profesorjev, ki jih pretirano skrbi za nas. Pa seveda polnih deset dni trajajoči izlet, brez avtobusa.

MATEJ: Tak, kot je bil naš, samo brez avtobusne vožnje.

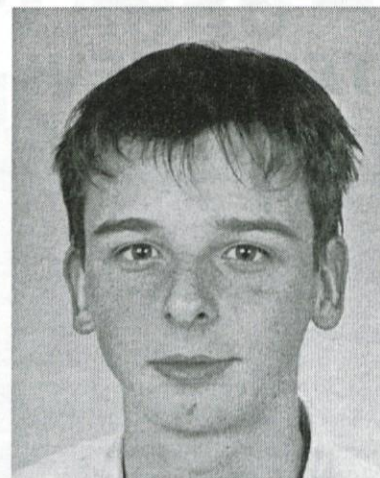
JANA: Zelo težko je govoriti o idealnem maturantskem izletu. Povsod je nekaj dobrega in slabega. Mogoče bi morali imeti malo več prostega časa, čeprav tudi ogledi niso izključeni.

ANA: Čim bolj spoznati ljudi tiste dežele, njihove običaje in zvedeti čim več zanimivega in nenavadnega. Seveda pa brez zabave s prijatelji ne gre!

Kakšni so bili spremljevalci? Profesorji? So tudi oni uživali?

Po mnenju vprašanih so bili profesorji celo nad pričakovanji. Bili so zelo tolerantni, pa tudi dijaki smo bili kolikor toliko poštene do njih, tako da smo se lepo dopolnjevali. Nekatere je sicer včasih motilo pretirano nadzorovanje in njihova "nemogoča" želja, da bi šli zgodaj spat (op. to se je zgodilo samo enkrat).

Za profesorje najbrž ni bilo čisto tako sproščujoče kot za nas dijake, saj so bili za nas odgovorni. Po zatrejvanju prof. Volkarja in še nekaterih drugih profesorjev ter po naših vsakodnevnih opazovanjih pa so se imeli tudi oni odlično. Veliko pohval pa so poželi tudi naši skrbni voščiki in zabavni šoferji.

Če bi bil odrasel in bi imel otroke, ali bi jih poslal na tak maturantski izlet, kot je bil vaš?

MITJA: Bi, mogoče z rahlimi spremembami. Izlet bi podaljšal še za tri dni. Bi pa malo več denarja primate.

MATJAŽ: Zakaj pa ne? No, če bi imel zadosti denarja.

KSENIJA: Absolutno!

prof. VOLKAR: Prav gotovo. Izlet je bil dobro načrtovan in izpeljan.

ANDREJ: Normalno! Naj spoznajo nove ljudi, kulturo in običaje.

SLAVKO: Seveda bi jih poslal. Da vidijo svet in kakšno uživanje je na takih izletih.

NEŽA: Španija je super, ne bi se pa strinjala s tako dolgo vožnjo glede na tako kratko trajanje izleta.

MATEJ: Sigurno. Naj se imajo lepo, kot sem se imel jaz.

JANA: Vsekakor! Da spoznajo nekaj drugačnega in novega. Samo opozorila bi jih na zmerne količine sangrije.

ANA: Seveda bi jih poslala, mogoče še za kakšen dan več. Bi že našla denar. Mislim, da je bil izlet dobro načrtovan, pohvalila bi našo vodičko in šoferja ter sošolce, ker smo se dobro razumeli (ob pomanjkanju spanca pa malo manj).

Zahvaljujem se vsem sošolkam in sošolcem ter prof. Volkarju, da so si vzeli čas in odkritosrčno odgovarjali na moja vprašanja. Tako je tudi staršem omogočeno, izvedeti kaj več o našem maturantskem izletu.

Ana Marija Ficko

PODROČJE DANAŠNJE OBČINE IVANČNA GORICA NA ZAČETKU 20. stoletja

Sosednja knjiga Krajevnege leksikona Slovenije na polici v Mariborski Univerzitetni knjižnici (ko sem se zanimal, kako se pravilno sklanja Gombišče) je bil Allgemeines Ortschaften Verzeichniss der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder nach den Ergebnissen der Volkszählung von 31. December 1900, to se pravi Splošni seznam krajev v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel po podatkih ljudskega štetja 31. decembra 1900, ki ga je izdala Centralna cesarskokraljeva statistična komisija na Dunaju leta 1902. To je debela knjiga, nabita z imeni in številkami, in ko sem jo malo prelistal, sem videl, da je v njej kar nekaj takega, kar bi utegnili zanimati tudi prebivalce občine Ivančna Gorica in bralce Klasja. Kako npr. je bilo tedaj upravno organizirano področje sedanje občine Ivančna Gorica.

Napravil sem fotokopijo tistih strani knjige, na katerih so ti podatki. In da bi se bralci Klasja lahko neposredno seznanili ne samo z upravno organiziranostjo, ampak tudi s tem, kako je bilo pred 100 leti v tem dunajskem Verzeichnissu zapisano področje naše sedanje občine, sem mislil, da je najbolje, da jo kar priložim temu zapisu. Bezirk je po slovensko okraj, Gemeinde občina, Ortschaft kraj, Bevölkerung pa prebivalci. Gerichtsbezirk je sodni okraj. Bezirkshauptmannschaft pa bi lahko prevedli kot okrajno glavarstvo. Krain je seveda Kranjska, Weixelburg je bilo nemško ime Višnje Gore, Littai pa Litije.

Na seznamu se vidi veliko zelo zanimivih in na splošno malo oz. skoraj nič znanih stvari.

1. Večji del sedanje občine Ivančna

Gorica je spadal pod sodni okraj Višnja Gora in pod okrajno glavarstvo v Litiji.

2. Občin je bilo na tem področju veliko več, kot jih je danes, in tudi mnogo bolj različne po velikosti so bile; občina Hudo je štela 158 prebivalcev, občina Krka pa 2100.

3. Zanimivo je, da danes takorekoč svetovno znana Stična takrat ni imela svoje občine, ampak je z vasmi vse do Debečega in Osredka spadala v občino Šentvid, najbližji sosed sv. Vida, sv. Pavel, pa v občino Bukovica.

4. Najbolj zanimivo pa je, da sedanje Ivančne Gorice ni zaslediti ne med občinami ne med kraji. Profesor Savnik v Krajevnem leksikonu Slovenije iz leta 1971 o tem piše: "Kraj je bil sprva majhen zaselek Stične in Mleščevega. Kot samostojna vas obstaja šele od l. 1945, ko se je začel naglo razvijati." Po mojem pa je bila Ivančna Gorica l. 1900 tudi zaselek Studenca, sicer si človek težko razlaga, kako je na tem Studencu l. 1900 živelo 335 ljudi, l. 1971 pa samo 102.

5. Tudi precej drugih krajev ima danes drugačna imena, kot jih je imelo takrat.

V preglednici je nekaj krajev in občin, ki danes ne spadajo v občino Ivančna Gorica, nekaj pa jih manjka, ker so takrat spadale pod sodni okraj Žužemberk in okrajno glavarstvo Novo mesto. Zato bom (v izpisu) tu navedel tudi te:

Okrajno glavarstvo: Rudolfswert, Rudolfovo, auch Novo mesto
Sodni okraj: Seisenberg, Žužemberk
Občina: Ambrus 1705 prebivalcev
Ambrus 272
Birkenthal, Brezov Dol 303
Grintavec 82
Grossgloboko, Globoko Veliko 93

Grosskoren, Koren Veliki 74
Kal 195
Kamnji Vrh 107
Kleingloboko, Globoko Malo 60
Kleinkoren, Koren Mali 139
Kuželjevec 82
Primsdorf, Primčeva Vas 144
Weixel, Višnje 214
Občina: Sagratz, Zagradec 891 prebivalcev
Breg 40
Fužine 172
Gabrovka 103
Grossreberce, Rebrice Velike 45
Kleinrebrice, Rebrice Male 44
Marintschdorf, Marinča Vas 97
Sagratz, Zagradec 134
Tolčane 65
Walitschendorf, Valična vas 115

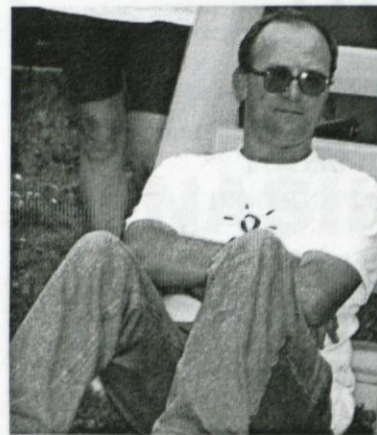
Čeprav sem zadosti star in čeprav sem se vse življenje zanimal za zgodovino svojega rojstnega okolja, sem za njegovo upravno organiziranost na začetku iztekajočega stoletja prvič slišal letos spomladi, ko sem raziskoval skoraj sto let star testament Antona Rojca oz. Grajzarja iz Šentpavla in mi je njegova hčerka Pepca, por. Medved, pojasnila, da je bil zapisovalec tistega dokumenta Franc Balant oz. Ihanček iz Zaboršta takrat župan občine Bukovica. Ko bi tega razgovora ne bilo, bi najbrž tudi ne bil pozoren na podatke v tistem vseavstrijskem Verzeichnissu, ali jih vsaj ne bi prav razumel. Mislim bi najbrž, da gre samo za katastrske občine, ne pa za upravne enote.

Pa še to: Kraja Ivančna Gorica, kot smo videli, takrat sploh še ni bilo, vas Grosuplje je l. 1900 štela 242 prebivalcev, Litija 701, Novo mesto 2160, Ljubljana pa 36547.

Mihael Prijatelj

Počitnice nekoliko drugače POČITNIŠKI VTISI LOJZETA ČOKLA S POHORJA

Letovanje z Lučko

Lojzeta Čokla se še spomnite. Pred upokojitvijo je bil vratar v stiškem samostanu. Včasih se je odpravil na obisk do okoliških hiš s posebnim triciklom. Po upokojitvi se je vrnil v rodno Zibiko. Lani je doživel še eno hudo poškodbo, saj si je zlomil kolk, vendar je vztrajen, kot vedno in redno hodi na razgibavanja, telovadi, hodi v zdravilišča. Letos je med poletjem poskrbel tudi za svojo duhovno prenavo. S Pohorja nam je poslal naslednje vtise:

»Lučkarji« iz vse Slovenije smo se konec julija zbrali v Dominikovem domu na Pohorju. Večina se je med seboj poznala, zame pa je bilo to doživetje povsem novo. Vsak dan smo namreč posvetili določeni duhovni temi. O njej smo se pogovarjali in premišljevali. Tako smo se pogovarjali o tem, kako naj sprejmemo trpljenje, cenimo sami sebe, kako se posvetimo tišini ipd. Člani društva posvečamo posebno pozornost duševno prizadetim, ki jim pravimo Lučke. Skozi izkušnje z njimi in s prijatelji, (tako imenujemo tiste, ki pomagajo duševno prizadetim in njihovim najbližjim) sem še posebej začel ceniti svoje življenje.

Ganila me je tudi Anina zgodba. To je zgodba o devetletni deklici, ki ne zna še govoriti, se ne odziva na dogodke iz okolice, najraje hodi po vseh štirih, je izredno živahna in

občutljiva na vremenske spremembe. Z očetom in spremljevalko Jano so si z mano delili sobo. Prva noč je bila za vse nas zelo težka. Priznam, da sem skoraj izgubil potrpljenje, potem pa sem se le nekoliko zamislil: »Saj meni ni najhujše. Jaz bom šel domov, ti ljudje pa morajo iz dneva v dan preživljati muke. Ali sploh znamo ceniti življenje? Pogosto tarnamo in godrnjamo za »prazen nič«, ne zavedamo se, da prijazna beseda in stisk roke pomenijo nekemu več kot gora zlata.« In res je bivanje v skupnosti vsak dan prinašalo taka spoznanja in verjetno je tudi Ana začutila, da smo počasi dojemali življenjske resnice. Poleg tega so se z njo vsi veliko ukvarjali in postajala je vsak dan bolj sproščena in zadovoljna. To mi je dalo še posebej misliti.

Poleg pogovorov, ukvarjanja z drugačnimi, pa smo se tudi dobro zabavali. Četrty dan smo npr. poromali na Areh. Zmotil nas je dež, vendar se nismo pustili motiti. Ob pesmi, poslušanju kitare, pogovoru in malici je čas zelo hitro minil. Po maši se je pokazalo sonce in starši so pripravili okusen piknik.

Konec tedna nas je obiskal tudi dr. Jožef Smej, mariborski pomožni škof. Med njegovim obiskom se je med nami ustvarilo vzdušje, ki ga je težko opisati. Povedal je namreč veliko lepih misli, vsakemu pa se je tudi osebno posvetil, mu naklonil prijazno besedo in toplo stisnil roko.

Čeprav sem bil prvič na takem letovanju in nimam izkušenj od prej, sem bil nad organizacijo in vsebino srečanja zelo presenečen. Lahko rečem, da smo zaživeli kot prava družina in zato sem se tudi dobro počutil. Lučke, starši in prijatelji smo ustvarili harmonijo, ki se je ne da opisati z besedami. Kaj lahko več pričakujemo od počitnic?

IMP LIVAR, d.d. IVANČNA GORICA

IŠČE NOVE SODELAVCE ZA DELO V PROIZVODNJI

NUDIMO:

- REDNO ZAPOSLOVITEV
- PLAČO PO KOLEKTIVNI POGODBI
- TOPLO PREHRANO
- POVRNJENE STROŠKE PREVOZA NA DELO

Kandidati morajo poleg zakonsko določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:
- končana osnovna ali poklicna strokovna izobrazba metalurške, kovinarske ali druge ustrezne smeri in
- starost 18 do 35 let.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za določen čas 6 mesecev z možnostjo podaljšanja, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili in kratkim življenjepisom sprejemamo na naslov:

IMP LIVAR, d.d., Kadrovska služba, Ljubljanska c. 43, 1295 Ivančna Gorica
v roku 8 dni od dneva objave.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 30 dni po končanem postopku.

*Kakor mirno in tiho si živel,
tako mirno in tiho si od nas odšel,
izstopil iz tega si življenja,
odšel si tja, kjer je večni mir in ni trpljenja.*

ZAHVALA

Ob smrti našega ata, starega ata in tasta

IVANA BERČANA

IZ NOVE VASI 5 PRI VIŠNJI GORI

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove za cerkvene potrebe ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. patru Branku Petauerju, cerkvenemu pevskeemu zboru iz Višnje Gore, g. Pavlu Grozniku ter ZB in ZV Višnja Gora.

Vsem še enkrat hvala.

Žaljuči sin Janez in hči Ivanka z družinama

*Vse do zadnjega si upal,
da s trdno voljo bolezen boš pregnal,
a pošle so ti moči,
in utrujen zaprl si oči.*

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

MIHA KASTELIC

po domače Karlovski Miha iz Metnaja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in ostalim sovaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče, tolažbo ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, župnikoma p. Janezu Novaku in g. Jožetu Kastelicu za lepo opravljen pogrebni obred, stiškemu kvartetu za lepo zapete pesmi, organistu g. Jevnikarju ter Perparjevem za vse pogrebne storitve. Najlepša hvala tudi zaposlenim iz podjetij Rašica Šentvid, Universal in Peskopop Podsmreka Ivančna Gorica ter KIP-KOP Ljubljana.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Ostal nam bo v lepem spominu, kajti njegova prerana smrt nas je prizadela.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 38. letu starosti nas je zapustil naš dragi sin in brat

PETER ŠTIMEC

iz Višnje Gore

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebje za zahvaljujemo GD Višnja Gora in sosedom za nesebično pomoč, pogrebniemu zavodu Perpar, Cestnemu podjetju Ljubljana, g. župniku iz Stične za opravljen pogrebni obred, domačemu cerkvenemu zboru za lepo zapete pesmi, g. Pavlu Grozniku za izrečene besede ob odprtem grobu in trobentarju za zaigrano Tišino.

Žaljuči: mama in brat z družino

POLICIJSKA KRONIKA

JAVNI RED IN MIR

V juliju je PP Grosuplje na območju občine Ivančna Gorica obravnavala deset kršitev zoper javni red in mir. Od tega jih je bilo sedem v zasebnih prostorih, dve na javnih krajih, ena pa je bila storjena po Zakonu o orožju.

KAZNIVA DEJANJA

Prav tako smo obravnavali 33 kaznivih dejanj. Med njimi je največ tatvin in vlomov. Najpogostejše so bile omenjene tatvine ob trasi bodoče avtoceste Višnja Gora – Bič. Prav tako je veliko vlomov v osebne avtomobile voznikov, ki puščajo oziroma parkirajo svoja vozila ob gozdnih cestah in gredo nabirat gobe, pri tem pa na vidnih mestih v osebnih avtomobilih puščajo različne vredne stvari. Zato naj vozniki, ki se odpravijo nabirat gobe in puščajo avtomobile na osamljenih krajih, le-te primerno zavarujejo in naj ne puščajo vrednih stvari na vidnih mestih v osebnem avtomobilu.

Med kaznivimi dejanji smo obravnavali tudi poskus umora, vendar je bil storilec prijat in z ovadbo izročen v postopek preiskovalnemu sodniku.

PROMETNA VARNOST

Obravnavali smo tudi 47 prometnih nesreč z manjšo materialno škodo; večjih telesnih poškodb ni bilo. Med temi prometnimi nesrečami je tudi pet takih, ki so jih povzročile živali. Prav tako so se na hitri cesti H-1 pripetile tri prometne nesreče s hujšimi posledicami zaradi hitrosti oziroma napačne strani in smeri vožnje; štiri osebe so izgubile življenje, tri pa so bile hudo telesno poškodovane.

Na hitri cesti H-1 Višnja Gora – Bič je zaradi gradnje avtoceste oviran in povečan promet s tovornimi vozili. Posebej se zgosti ob jutranjih in popoldanskih konicah, ko se ljudje vozijo v službo in domov. Vse voznike opozarjamo, naj upoštevajo postavljeno prometno signalizacijo in naj bodo strpni pri vožnji; prav tako jih obveščamo, da vsakodnevno nadziramo promet in zoper kršitelje represivno ukrepamo.

POLICIJSKA POSTAJA
GROSUPLJE

NASVETI POLICIJE OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Novo šolsko leto se je že skoraj začelo. Aktivnosti, ki bodo potekale prve dni pouka se bodo nadaljevale celo leto, da bi tako zagotovili otrokom varno pot v šolo in domov. Da bi bila ta res varna, dajemo nekaj nasvetov staršem, otrokom in vsem drugim udeležencem v prometu.

Prvi se nanaša na hojo otrok po varnih poteh, ki so označene v načrtih šol in se z njimi seznanijo starši. Če bodo tudi sami hodili po njih, bodo dali otrokom dober zgled. Starši naj otroke opozarjajo na varno prečkanje vozišča na prehodih za pešce ter skozi vse leto skrbijo za uporabo kresničke in rumene rutice za prvošolčke in predšolske otroke, ki obiskujejo malo šolo. Skrbijo naj, da bodo njihovi otroci oblečeni v svetla oblačila, saj le tako jih bo mogoče ob zmanjšani vidljivosti in ponoči prej opaziti.

Drugi nasvet velja voznikom. Vozijo naj z zmerno hitrostjo in pazijo na pešce, ki hodijo po vozišču ali po pločniku, posebej previdno pa naj se približujejo prehodom za pešce. Previdni naj bodo v okolici šol in na mestih, kjer prometni znaki za nevarnost opozarjajo, da so otroci na cesti.

Tretji nasvet pa velja voznikom, ki prevažajo otroke. Ti lahko v vozilih vozijo le toliko otrok, kot je sedežev. Priporočljivo je, da so za manjše otroke v vozilih vgrajeni posebni sedeži in da so otroci privezani z varnostnimi pasovi. Otroci do 12. leta starosti so lahko potniki le na zadnjih sedežih. Na kolesu ali kolesu z motorjem se lahko vozi otroka do starosti sedmih let le, če je na vozilu vgrajen poseben sedež. Otroka nad to starostjo pa na kolesu ni dovoljeno voziti. Vozila, s katerimi se prevažajo otroci, morajo imeti na sprednji in zadnji strani predpisan znak za označevanje vozil, s katerimi se prevažajo otroci. Vozniki ne smejo prehitevati vozil, ki so označena, da vozijo otroke, ko ti v stopajo ali izstopajo iz njih.

Starši! Pospremite svoje otroke od vozila do varne poti oziroma šole.

V prvih šolskih dneh bomo postrili nadzor nad cestnim prometom, predvsem pred šolami in vrtci, in bomo zoper vse kršitelje represivno ukrepali. Skoraj vsakodnevno bomo opravljali kontrolo hitrosti, postrili po bomo tudi nadzor nad prevozom otrok z vozili (avtobusi).

Voznike opozarjamo, da so dolžni upoštevati vse predpisane znake in obvestila ter da naj pazijo na otroke. Posebej previdno naj vozijo mimo šol in vrtcev.

POLICIJSKA POSTAJA GROSUPLJE

MALI OGLAS

Kupim parcelo v Ivančni Gorici, do 1000 m², največ 3 km oddaljeno od železniške postaje. Tel.: 041/645-649

CENIK OGLASOV

v občinskem glasilu KLASJE

Naklada 4.500 izvodov, najmanj 14.000 bralcev. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Izdatek za oglas se šteje med materialne stroške.

KOMERCIALNI OGLAS

cela stran 96.000, polovica strani 60.200, četrtnina strani 30.600, osmina strani 23.100, šestnajstina strani 13.300

Oglas na prvi strani je za polovico dražji, v več barvah za 100%. Na zadnji strani je dražji za eno četrtnino, v več barvah za 50%. Vsaka naslednja objava oglasa je cenejša za 5 %, do največ 30 %.

ZAHVALE

Velikost cca 50 cm² 3.000 SIT. Cene veljajo do konca leta 1999. V cene ni vračunano oblikovanje in 19% prometni davek P.S. Za enkratno objavo oglasa ali zahvale plačate ob naročilu, za serijsko objavo pa sklenemo pogodbo.

Zahvaljujemo se gasilskemu društvu iz Doba, ker so nam izčrpali vodo iz hiše, ob zadnjem nalivu. Še posebej se zahvaljujemo Ivanu Trnovšku in Tonetu Jerlahu.

Tomažičevi iz Podboršta 10.

SIVA STRAN

1901 — 1902 — 1903
1910 — *Ljudje z začetka* — 1904
1909 — *našega stoletja* — 1905
1908 — 1907 — 1906

Franciška Kek iz Črnelega

pri zasluženem počitku. Tedaj je interveniral sin Milan, ki sedaj gospodari na Undrovini, in me toplo priporočil materi. To je zaleglo. Mama Francka je odmaknila kupček časopisov z divana in me povabila, naj prisedem.

“Veste, sem take sorte človek,” je začela, “da moram vedno nekaj početi, drugače se nesrečna počutim. Taka je večina starejših kmečkih ljudi, ki so dali skozi trdo življenje. Počasi ti vse skupaj preide v navado in nazadnje ti ostanejo le še tri pomembne stvari: delo, delo in še enkrat delo, pa zdravje za povrhu, sicer tudi delo ne gre. Nekaj tega človek prinese na svet, nekaj te pa življenje obrusi.”

Pri Franciški se je brušenje začelo že zelo zgodaj. Pisalo se je leto 1908, ko je šestnajsti dan po novem letu prišla na svet. Nekaj pred njenim rojstvom se je pri Suhorjevih na Muljavi zgodila velika nesreča: podivjan bik je do smrti pomendral očeta in hiša je ostala brez gospodarja. Peterim otrokom, ki so ostali sirote po očetovi strani, se je čez nekaj mesecev pridružila še Francka. Očeta torej ni nikoli poznala, čeprav si je v mladosti srčno želela, da bi ga vsaj enkrat ugledala. Suhorjevi otroci in njihova mati so morali zategadelj še bolj poprijeti za delo na domačiji, kot je bila tiste čase navada. Tudi Francki, najmlajši, s tem ni bilo prizanešeno.

Njeni starejši bratje in sestre so z Muljave hodili noter v Šentvid v šolo. To je bila uro hoda dolga pot. V Franckini šolski dobi pa so že odprli šolo na Polju pri Muljavi. Bila je pridna in ubogljiva, zato ni bila tam nikoli tepena in nikoli zaprta. To je še posebej

poudarila. V današnjem času se to malo čudno sliši, za Franckine mladosti pa je bila leskova mast nepogrešljivo sredstvo za vtepanje učenosti v glavo in navajanje na maniro.

Osemnajst let je imela, ko je za njeno roko prišel vprašat postaven fant, Undrov Nace iz Črnelega. Materi je bilo prav, Francki se je tudi zdelo, da je prišel pravi trenutek, pa so se domenili in postala je Črnelka. Pet otrok sta imela z Nacetom. Eden od sinov je že zgodaj umrl, hčer Ivanka je pa strela zadela pri tridesetih, ko si je že zastavila lastno družino.

V dolgih desetletjih Franckinega življenja so se starejši vrhovi rodovnega drevesa povsem posušili. Od vseh članov nekdanje Suhorjeve družine je le še ona na tem svetu. Tudi mož Nace je odšel že pred dvema desetletjema. Po njem je domačijo prevzel sin Milan in od tedaj Francka živi v lepem sožitju z njegovo družino. Tudi rodovno drevo je napravilo številne nove poganjke: naštela sva deset vnukov in petnajst pravnukov.

Naša slavljenska je najbolj zadovoljna, če lahko stori kaj koristnega: okoplje njivico, poskrbi za kurjo družino ali popazi na otroke. Pri hiši pa ima še posebno pravico: prva sme prebrati Delo in druge časopise, ki pridejo k hiši, šele potem so na vrsti mlajše generacije.

Frančiška Kek, Undrova mama iz Črnelega, potemtakem potrebuje tri stvari: sveže novice, zdravje in veliko dela. Novice redno prihajajo, nekaj jih prinese tudi Klasje, zdravja ji želimo zvrhano mero, dela pa tako nikoli ne zmanjka. Lepo pozdravljena.

Leopold Sever

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Tale pripomoček je bil nekdanj v rabi v skoraj vsakem kmečkem gospodinjstvu. O njem naj povem le še to, da je v njem nastajalo nekaj jako slastnega. Napišite ime pripomočka in kaj se je v njem pridelovalo. Nagrada: peharec slastnega sadja iz Erjavčeve sušilnice v Gorenji vasi.

LS

ZANIMIVA KRAJEVNA IN LEDINSKA IMENA

MANDRGA

Pred letom dni smo v našem kottičku imeli Žvajdrgo in menili, da ime izhaja iz močvirja, ki je ondi zelo očitno. Nekaj kilometrov vzhodno od tam pa najdemo še eno podobno ime, Mandrgo. Imeni sta očitno glasovno sorodni in temeljita na krajinski značilnosti. Krčevino, na kateri je še pred nekaj desetletji stalo ducat hiš, je s treh strani obdajal venec gozda, le proti zahodni, šentviški strani je bil svet odprt. Ta gozdni pas je najbrž davne prednamce spominjal na krznen ovrtnik, s tujko imenovan tudi mandra, pa so predelu vzdeli to slikovito in po malem skrivnostno ime Mandrga.

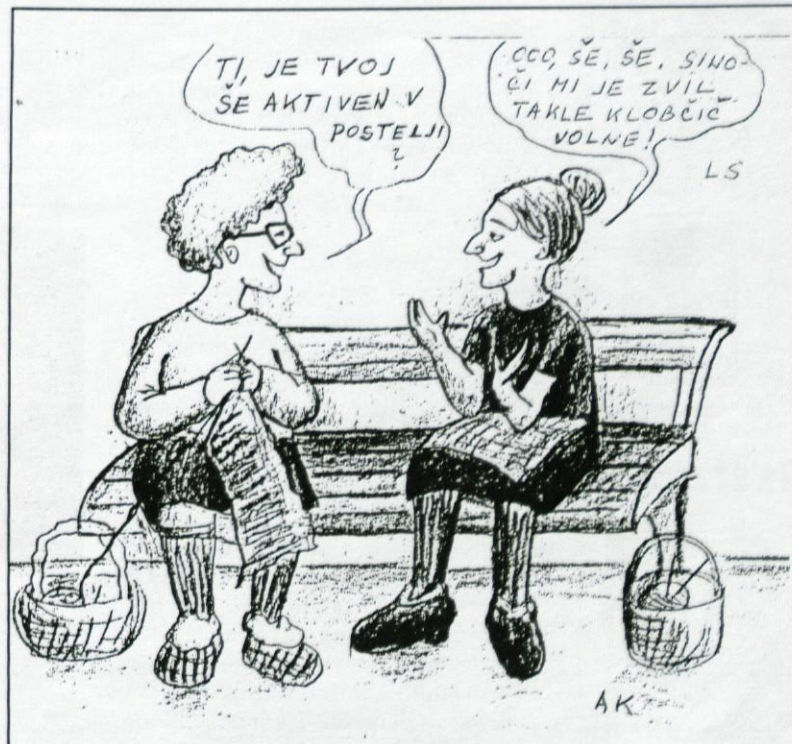
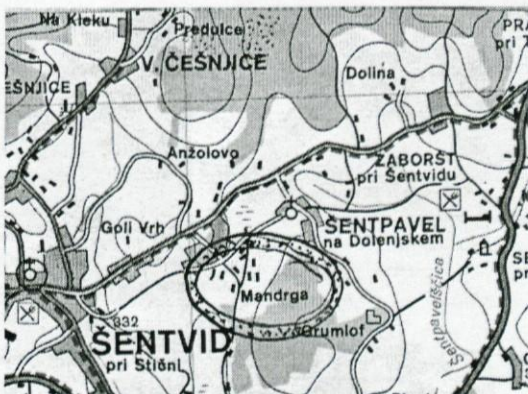
Ozemlje Mandrge zemljepisno ni

natančno določeno. Nekateri starejši prebivalci ga jemljejo v ožjem, drugi pa v širšem površinskem obsegu. Če upoštevamo slednjega, potem Mandrga obsega dober kvadratni kilometer zemljišča. Nekdanj je bil to bolj reven predel, danes pa je tu zrastle veliko novih in lepih hiš. Nekaj jih spada pod uradno naselje Šentvid, nekaj v Češnjice, največ pa v Šentpavel. Tudi ta okoliščina potrjuje starozvornost imena.

So pa še druge razlage o imenu: nekateri Mandržani menijo, da je ime prišlo od gruntarja Mandrga, ki je predavnimi leti last-

ninsko obvladoval ta svet. Kot pri Žvajdrgi tudi v mandrškem primeru ne smemo povsem izključiti prazgodovinskega izvora imena. Bodi tako ali drugače, vsem ondotnim prebivalcem pošiljam prijazne pozdrave, pa če se imajo za Mandržane ali ne.

LS

"Hodil po zemlji
"SEVERNA"
sem naši ..."
STRAN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

ZA DOBRO VOLJO

KAKO JE LOJZ SLIVOVKO ZASTAVIL

Lojz ni bil preveč delaven, tudi varčen ne. Naravna posledica tega je bila vedno prazna Lojzova denarnica. Na srečo je imel fant v Deželici Desetega brata delavnega strica. Ta je "ubogemu" nečaku velikokrat priskočil na pomoč z denarnim posojilom. Lojz pa je imel še eno slabo lastnost, ki je prej nisem omenil – hudo slab spomin, še posebej za stričeva posojila. Končno se je tudi dobri stric Matija naveličal stalnega posojanja brez vračila; vsa fantova spominjanja na krščansko dobroto in stričevsko vest so bila poslej zaman.

Pa so Lojza enkrat spet hudo stiskale finance in spet je prišel na stričeva vrata. Tokrat ni bil prazen: v eni roki je držal dobro zamašeno pletenko, v drugi pa decilitrsko stekleničko. "Dajte, stric, posodite mi pet jurjev, jih nujno rabim," je milo prosil. "Saj ne bo zastonj. Deset litrov prima slivovke bom do vračila zastavil pri vas. Lejte, kako je dobra! Stric je napravil debel požirek iz "muštra", zadovoljno zacmokal in brez besed fantu odštel tisočake.

To je bil zadnji obisk nečaka Lojza pri stricu Matiji. Ta si je namreč v soboto zvečer natočil šilce Lojzove prvovrstne slivovke, a mu je že prvi požirek zastal – v pletenki je bila namreč čista voda. Naslednje jutro je še pred mašo zlijl vodo v lavor in se temeljito očedil. Z njo si je dodobra spral tudi spomin na nečaka Lojzeta.

LS

XX. REKORD -
NAJSTAREJŠI
ČASOPIS

V Gorenji vasi je doma gospa Nana Vehovec, velika ljubiteljica kulture in športa. V kraljevski Jugoslaviji je bila celo državna prvakinja in rekorderka v plavanju. O njenih športnih uspehih bom pisal

ob drugi priložnosti. Tokrat bi vam jo rad na kratko predstavil kot imetnico verjetno najstarejšega časopisa na našem območju. To so Kmetijske in rokodelske novice iz leta 1844, torej še iz Prešernovih časov. Tiskane so še v stari pisavi, izdajala pa jih je Kmetijska družba.

Gospa Nana je rešila pred propadom že prenekateri pisani ali naslikani dokument iz naše lokalne zgodovine in ga posredovala ustreznim ustanovam. Vsako leto nas tudi prijazno sprejme in pogosti, ko se ustavimo pri njej na poti po stari rimski cesti. Za vse smo ji zelo hvaležni in se toplo priporočamo še za naprej. Iskrene čestitke k rekordu.

LS

ČEZ KOMOT
GA NI

Ondan sem si pripravil imenitno južino: makarone z drobtinami in zeleno solato. Ravno sem končeval z obedom, ko se vlije ploha in od žlebov je teklo kot ob vesoljnem potopu. Tedaj sem urno znesel posodo pod kap in odšel k zaslužnemu počitku. Čez slabo uro je že sijalo sonce, pod kapom pa je bila moja posoda lepo pomita in posušena, da je noben pomivalni stroj ne bi bolje "obrihtal". Vidite, znajti se je treba, pa gre. Sedaj pa dva stavka le za moške "sotrpine"! Ženske se kaj takega ne bi domislile. Kajne da ne!

LS

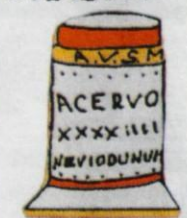
TUDI TO JE KOŠČEK
ZGODOVINE

Med letošnjim dopustom sem brskal po podstrešju stare hiše mojih prednikov in našel zanimivo sporočilo. Na "jerštru" ali "štrajmrtu" – to je nekakšen maltni tlak, armiran s slamo, sem opazil različne sledove bosih nog. Odtisi ustrezajo nožnim številkam okoli 30 do 35 – po sveži malti so torej skakali otroci. Po približnih podatkih so tlak pokladali nekje sredi preteklega stoletja, kar pomeni, da so svojevtrno sporočilo pustili moji stari strici in tete, ki jih večinoma nisem poznal. Je bila to stara teta Mana, stari stric Fronc in Karol – vsi so že davno pomrli v Ameriki – ali pa moja stara mama Johana, morda tudi kdo iz generacije pred njimi. Kdo natanko je to bil, zagotovo ne bom zvedel nikoli. Kljub temu sem bil sporočila vesel in pri prici sem sklenil, da bom ob prvi priložnosti tudi jaz pustil podobno sled zanamcem. Če ste tudi vi kaj zgodovinsko romantični, le pritisnite svojo nožico v malto ali beton, pa še ime in datum priložite. Zagotovo vam bo za to kdo hvaležen.

LS

PODLISTEK

NAŠI
KRAJIV
PRETEKLOSTI

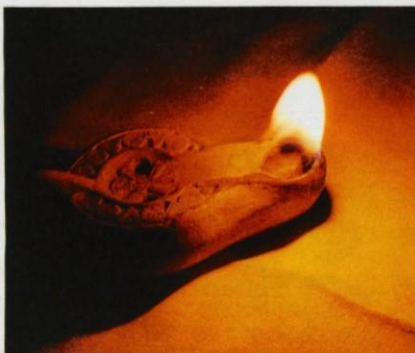
LEOPOLD SEVER

RIMLJANI PO SMRTI

Že v poglavju o veri in božanstvih smo ugotovili, da sta vera in smrt močno povezani v vseh krajih in časih. Rimljani so bili v tem pogledu še posebej izvirni in velikopotezni. Veliko nam o tem pove že rimski rek DE MORTUIS NIL NISI BENE. Po naše bi se reklo: O MRTVIH GOVORIMO LE DOBRO!

Že pred razširitvijo v naše kraje so imeli Rimljani pretežno žarne pokope. Po njihovem prihodu pa so tudi romanizirani staroselci kaj hitro prešli od skeletnih pokopov na upepeljevanje pokojnikov. Rimljani so imeli navado, da so svoja pokopališča – nekropole – postavljali ob cestah, ki so vodile v naselja. V večjih krajih so pokojnika spremljali k večnemu počitku v pogrebnih procesijah. Blišč ceremoniala je bil seveda odvisen od položaja pokojnika. Na poti so udeleženci sprevoda pokojnika priporočali svojim bogovom (danes bi rekli, da so molili), vmes pa jokali, komur se je dalo in kdor je mogel. Solze so otirali v posebne stekleničke – lakrimarije. Kdor

se je bolj kisal, je nastregel več solza in tako izkazal več spoštovanja do pokojnika. Ob grobu so pokojnika sežgali na grmadi in pepelno žaro položili v grob. Bogatejši so imeli že pripravljen les, pri pokopu revnejših pa je vsakdo v sprevodu prinesel kakšno poleno ali vejo, da so zakurili, kot se spodobi. V grob niso

Lučka oljenka, ki so jo položili v grob, da je pokojniku simbolično razsvetljevala temno grobo. Nekaj takih lučk so prižgali tudi na grobu. Kajne, kako so si časti podobni! Tako oljenko se najde skoraj v vsakem rimskem grobu, ki še ni bil odprt in izropan.

dajali več toliko praktičnih predmetov, temveč bolj simbolične: čašo, novce, okrasek in skoraj vedno tudi lučko oljenko. Ta je pokojniku simbolično svetila na temnih poteh onostranstva. Bogatejši so na grobove postavljali veličastne spomenike, ki so tudi po smrti kazali njihovo slavo in moč. Največji ohranjeni spomenik te vrste so našli na

šempetrski nekropoli blizu Celja. V višini meri celih osem metrov in je vrhunske umetniške izdelave. Pri nas nismo odkrili tako veličastnih spomenikov. Znani pa so številni grobovi srednjega in nižjega sloja. O njih bom nekaj zapisal v prihodnji številki.

LS

Zbirka lakrimarijev – stekleničk, v katere so pogrebci otirali solze. Seveda to ne bi bili pravi rimski Dolenjci, če ne bi šli po pogrebu pit, da so nadomestili izgubljeno tekočino. Nekaj teh stekleničk je bilo najdenih tudi na našem območju.